

NEMCEM SE JE POSREČILO NA DVEH MESTIH PRODETI RUSKO BOJNO ČRTO.

ČASOPISJE PRAVI, DA BO NEMŠKA KAMPANJA NA RUSKEM KMALO KONČANA. — OBLETNICA BITKE PRI TANNENBERGU. — GENERAL HINDENBURG NAJBOLJ PRILJUBLJENA OSEBA V NEMČIJI. — BALKANSKE DRŽAVE SE ŠE NISO ODOČILE. — PASIČ BO ODPOTOVAL V ATENE, KJER SE BO POSVETOVAL Z VENIZELOSOM. — SITUACIJA NA GALIPOLISU. — NEMČIJA SI BO PRIBORILA SKOZI SRBIJO IN BOLGARSKO PROSTO POT DO CARIGRADA. — RUSIJA IN JAPONSKA.

Ruski uspehi v Kurlandiji.

Petrograd, Rusija, 29. avgusta. — Danes je bilo sledeče uradno razglašeno:

V okolici Rige je položaj neizpremenjen. Naši vojniki so pri Jakobstadu in pri Dvinskju precej napredovali. Na obeh bregovih reke Njemen se vrše vroči spopadi, ki pa dosedaj še niso bili odločilni. Med Bobrom in Pripijetom se ni ničesar posebnega pripetilo. Naša armada bo kmalo stopila v ofenzivo. Vse dosedanje umikanje se je vršilo le iz strateških razlogov. Naše čete so z vsem potrebnim dobro prekrbljene.

Obletnica.

Berlin, Nemčija, 29. avgusta. — Danes pred enim letom se je vršila velika bitka v Tannenbergu, ki se je končala s popolnim porazom ruskih čet. Od onega časa smatrajo Nemci generalnega feldmaršala Hindenburga za svojega največjega vojskovodjo. Hindenburg je v Nemčiji najbolj priljubljena oseba. Veliko spoštovanje uživa tudi general Mackensen, ki se je v bojih v Galiciji zelo odlikoval.

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 28. avgusta. — Veliki nemški generalni štab je izdal danes sledeče uradno poročilo: Na jugovzhodnem bojišču so prodrele naše čete pod poveljstvom generala Bothmera sovražniško bojno črto pri Zloti Lipi. Rusi so nas ponovič še parkrat napadli, toda mi smo jih vedno pogнали v beg. Proti jutru se je začel sovražnik na celi črti umikati.

Čete generala Belowa so pognale severno od Bauska sovražnika v beg. Pri tej priliki so vjele 2000 ruskih vojakov in zaplenile veliko vojnega materiala.

Južno in vzhodno od Kovna prodira armada generala Eichhorna, ki si je zadnji čas priborila še več lepih uspehov. Ob reki Bober se vedno zasledujemo umikajočo se rusko armado.

Armada bavarskega princa Leopolda operira v gozdovih pri Bjulovjeski. Na cesti, ki vodi iz Kovna proti Kobrinu, je potolkla naša kavalerija močno kolono ruskih kozakov.

Dunajsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 28. avgusta. — Avstrijsko vojno ministrstvo na znanja:

Naše čete so zaeno z nemškimi prodre na več mestih rusko fronto v bližini Zlate Lipi. Avstrijski so zavzeli več sovražniških postojank pri Bislayi in zaplenili veliko množino vojnega materiala. Po hudih naporih se je Rusom posrečilo nekoliko napredovati, toda s tem niso ničesar dosegli, ker se bodo morali prejšnjim umakniti.

Zapadno od Vladimirja Volinskaja operira armada generala Pulhalla. Severno od močvirja, ki se razprostira okoli Pripeti, se približujejo Nemci Kobrinu.

Ruska fronta na treh mestih prodrtja.

Berlin, Nemčija, 28. avgusta. — Iz zadnjih uradnih poročil je razvidno, da je ruska fronta na treh mestih prodrtja. Desno krilo, ki ima namen braniti Rigo in Dvinsk, je čisto ločeno od centra. Levo krilo, ki se razprostira od gorenjega teka reke Bug do Dnjestra, je poglala armada bavarskega princa Leopolda nazaj.

Ruski centum ogroža od severa armada generala Hindenburga,

vojno za potrebno, se bo takoj sklical parlament.

Situacija na Galipolisu.

Berlin, Nemčija, 28. avgusta. — Šele sedaj je prišlo na dan nekaj podrobnosti o strašnih bojih, ki so se vršili zadnje dni na Galipolisu.

Turški generalni štab poroča, da so Turki uničili pri Anaforti dva angleška polka. Na bojišču je obležalo preko 3000 mrtvih. Turške čete so zaplenile veliko vojnega materiala. Enako je bilo z bitko pri Avi Burnu. Angleške čete so poskušale prebiti našo fronto, pa smo jih uspešno pogнали nazaj. V Ječil dolini se vrše manjši artilerijski spopadi.

Londonsko poročilo.

London, Anglija, 28. avgusta. — Neka tukajšnja brzojavna agencija je dobila od svojega posebnega poročevalca na Galipolisu sledeče poročilo:

Ko sem si ogledal mesto, kjer so zavezniški izkrcali svoje čete, sem se napotil proti Sed-il-Bahru. Kolikor je meni znano, se niso tam razmere od meseca julija čisto nič izpremenile. Obe stranki sta le malo napredovali. Zavezniški so zavzeli nekaj strelnih jarkov, ki imajo vsi skupaj samo 500 jardov dolžine. Turki so precej ojačili svoje utrdbe. Njihove izgube so precejšnje. Največ škodo jim je prizadela naša artilerija.

5000 mrtvih.

London, Anglija, 28. avgusta. — Vsled silnega obstreljevanja turške artilerije so se morale naše čete umakniti. V zadnji bitki, ki je divjala dva dni neprenehoma, je obležalo na bojišču 5000 oseb.

Bolgarska in Turčija.

Berlin, Nemčija, 29. avgusta. — Iz Sofije poročajo, da je Bolgarska formalno podpisala pogodbo s Turčijo. Za posamezne točke pogodbe se dosedaj še ni moglo izvedeti.

Japonska.

Amsterdam, Nizozemsko, 29. avgusta. — Japonska se je slednjič vendarle odločila, da bo tudi v bodoče pošiljala Rusiji potrebne vojni material. Neki tukajšnji časopis je dobil iz Petrograda poročilo, da so začele skoraj vse japonske tovarne za municijo zopet obratovati.

Pot do Carigrada.

Atene, Grško, 29. avgusta. — Iz Bukarešte poročajo, da sta Avstrija in Nemčija obvestila bolgarsko vlado, da si bosta priborili skozni bolgarsko zemljo pot do Carigrada. Neki tukajšnji, Nemcem prijazen časopis naznanja:

Nemška kampanja v Rusiji se bliža svojemu koncu. Sedaj je prišel čas, da si Nemčija pribori pot do Carigrada skozi Bolgarsko ali pa skozi Srbijo.

Samomor starca.

Včeraj se je v New Yorku zastopil s plinom 72-letni stari August Silberman. Ko je prišla njegova žena domov, ga je našla mrtev v spalnici. Kaj ga je gnalo v smrt, se dosedaj še ni mogoče dognati.

Pomiloščenje.

V petek bi imel umreti v Sing Singu na električnem stoleu s petimi drugimi morilec tudi Louis Roach. Med jetniki se je zadnje dni razširila govorica, da ga bo governor Whitmann pomilostil.

Srbi.

London, Anglija, 29. avgusta. — Uradno poročilo, ki ga je dobila neka tukajšnja brzojavna agencija iz Niša, se glasi: Po dolgem prizadevanju se nam je posrečilo ugotoviti desni breg reke Save in Donave. Tudi Avstriji, ki so utrjevali levi breg, so prenehali s svojim delom. Srbija je dobro pripravljena na novo borbo, ki se bo začela v najkrajšem času. Srbska armada šteje sedaj preko 300.000 mož. Če bosta hotela Avstrija in Nemčija to silo uničiti, bosta morali žrtvovati še enkrat toliko vojakov.

Italijansko bojišče. Brezuspešni poskusi.

Italijanske čete ne morejo pri Soči nikamor naprej. Italijanski zrakoplovci v akciji.

NAPAD NA ROMBON.

Bitka pri Gorici. Italijani imajo velike izgube. Ob koroški fronti je situacija neizpremenjena.

Dunaj, Avstrija, 29. avgusta. — Avstrijski generalni štab poroča: "Včeraj so Italijani znova naveli na našo bojno črto pri reki Soči, pa smo jih pogнали s težkimi izgubami nazaj. Na Dobrdoljski planoti se vrše artilerijski spopadi. Pri gori Santo Michaelo smo vdrlili v italijanske strelne jarke in jih nekaj zavzeli. Italijani so koncentrirali vso svojo pozornost na mostove, ki vodijo preko Soče, toda naši artileriji niso bili kos. Vse važnejše postojanke so še v naših rokah. Na koroški meji se ni ničesar posebnega pripetilo."

Italijansko poročilo.

Rim, Italija, 29. avgusta. — Danes je bilo sledeče uradno razglašeno: V dolini Sugano so razdeljali Avstriji več mostov, ko so izprevideli, da jih ne morejo ubraniti pred nami. Sovražnik je nameraval zavzeti večerj naše postojanke na gori Armentera, toda poskus se mu je čisto izjalovil. Odbili smo vse napade, ki jih je vprizoril na pozicije pri Monte Rombon. V bojih se posebno odlikujejo naši zrakoplovci. Skoraj vsak dan se dvignejo nad kako avstrijsko pozicijo in jo porušijo. Avstriji jih vedno obstreljujejo, pa se le malokdaj prigodi, da bi bil kateri zadet. (Ta poročila so precej suhoparna in ničesar ne povedo. Kakor kaže, ne bodo Italijani še tako kmalo na Kranjskem. Op. ured.)

Z zapadnih bojišč.

Iz Pariza poročajo o vročih artilerijskih spopadih. — Delovanje francoskih zrakoplovcov.

Berlin, Nemčija, 29. avgusta. — Veliki generalni štab je sporočil danes, da se ni na zapadnem bojišču ničesar posebnega pripetilo. Obe stranki se omejujejo le na manjše spopade. "Kakor hitro bomo z Rusi gotovi, bomo poslali na zapadno bojišče veliko množino svojih vojakov, naker se bo začela nova kampanja."

Pariz, Francija, 29. avgusta. — Danes popoldne je bil izdan tukaj sledeči bulletin:

"Naša artilerija je celo noč obstreljevala sovražniške postojanke. Posebno v okolici Ablains, Roye in Aisne so divjali vroči boji. Pri Marie Therese smo zavzeli nekaj sovražniških postojank, ki so za nas zelo velike strateške važnosti."

Zadnje noč so se pojavili nad mestom Lameon naši zrakoplovci in metali bombe na liše. Postoja in vojašnica sta čisto razrušeni. V bojih se najbolj odlikuje naša artilerija. V boju, ki se je vršil Sas, smo bili mi zmagovalci. Ujeli smo veliko število nemških vojakov in zaplenili precej vojnega materiala."

Posedstva nemških princv v Franciji.

Pariz, Francija, 29. avgusta. — Francoska vlada je zaplenila vsa posedstva, ki so last treh nemških princv iz rodu Koburžanov. Če jim bo po vojni izročila posedstva nazaj, ni znano.

Rockefeller.

Cleveland, D. C., 29. avgusta. — Ko je imel pastor Samuel Lindsay pridigo, je bil v cerkvi navzoč tudi milijonar Rockefeller. — Pastor je primerjal milijonarja z izpušljenim sinom. Pozneje je milijonar rekel, da še nobena pridiga ni imela nanj tako velikega upliva kakor ravno ta.

Transportna ladija se je potopila.

Baje je utonilo več kot en tisoč Kanadcev. — Kanada demantira. — Oficijelna vladna izjava.

"ROYAL EDWARD".

Novico so povedali potniki ladije "Ryndam". — Izjava kanadske vojaške oblasti. — Scilly otočje.

Berlin, Nemčija, 29. avgusta. — Potniki parnika "Ryndam", ki je last nizozemsko-ameriške družbe, so izpovedali, ko so prišli na kopno, da je neki nemški podmorski čoln torpediral v bližini Scilly otočja neko veliko angleško transportno ladjo, na kateri je bilo preko 2000 kanadskih vojakov. — 1000 mož se je rešilo, 1000 jih je pa našlo smrt v valovih.

V London ni bilo o tej katastrofi dosedaj še ničesar oficijelne poročane. Angleži pravijo, da so potniki najbrže zamenjali parnik "Royal Edward", ki se je 14. avgusta potopil v Egejskem morju. Pri tej priliki je izgubilo 2400 mož življenje.

V bližini Scilly otočja so se že večkrat pojavili nemški podmorski čolni. Zapadno od tega otočja sta bila potopljena parnika "Arabie" in "Lusitania".

Ottawa, Ont., 29. avgusta. — Vest o torpediranju angleškega parnika, ki je imel na krovu 2000 Kanadcev, se danes odločno demantira. Dementi je podala kanadska vlada. Kanadske vojaške oblasti naznanjajo: Med 31. julijem in 24. avgustom sta odpuli z Kanade samo dve transportni ladiji, ki sta imeli na krovu par tisoč vojakov. Obe sta prišli srečno in popolnoma nepoškodovani na svoj cilj. V tem slučaju gre najbrže za angleški parnik "Royal Edward", ki se je potopil v Egejskem morju in je bil last Canadian-Northern družbe.

Nova stavka.

Nekateri uslužbenci Remington tovarne za municijo zahtevajo zvišanje plač. — 42 delavcev.

Bridgeport, Conn., 29. avgusta. — Danes se bo tukaj posvetovalo 15 delavskih voditeljev o splošnem delavskem položaju v Bridgeportu. Ako Remingtonova tovarna za vojni material ne bo zvišala nekaterim svojim uslužbencem plač, bodo jutri proglašena stavka. Zvišanje plač zahtevajo oni, ki čistijo in izdelujejo bajonete. Kljub temu, da je takih delavcev v tovarni samo 42, se bo vseeno oziralo nanje.

Najbrže bo jutri dospel sen. Johnston, ki je predsednik unije "International Brotherhood of Machinists". Vodstvo tovarne za municijo ni dosedaj podalo še nobene izjave. Nekateri pravijo, da bo družba takoj ugodila zahtevam delavcev, dočim so drugi zopet mnenja, da se bodo pogajanja dolgo časa vlekla.

Delavski položaj v ostalih trinajstih tovarnah za municijo je zadovoljiv.

Uprava Varšave.

Berlin, Nemčija, 28. avgusta. — Meščanski odbor mesta Varšave je prošil nemške državne oblasti, da naj odprejo v mestu šole in univerze. Nemška državna oblast je prošnji takoj ugodila. Učenci, ki so pobegnili v druge kraje, so dobili dovoljenje, da se sicer vrnejo v Varšavo in obiskovati šole. V Varšavi skrbijo za red policija, ki je rekrutirana iz meščanskih krogov. Policija je podrejena nemški vojaški oblasti. Vsak stražnik ima pri sebi revolver.

Roosevelt.

Berlin, Nemčija, 29. avgusta. — Skoraj vsi tukajšnji časopisi ponatiskujejo Rooseveltove govore. Časopisje se norčuje iz Rooseveltove in ga primerja z Gabrielom d'Annunzio.

Situacija v Mehiki. General Zapata.

General Zapata je baje zadovoljen z mirovnim načrtom. — Na mehiški konvenciji ne bo Carranze.

CARRANZOVA STRANKA.

Obregon, Zubaran in Cabrera se hočejo iznebiti svojega šefa. — Ameriški vojniki vdrlj preko meje.

Mexico City, Mehika, 29. avgusta. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da se general Zapata popolnoma strinja z mirovnim načrtom, ki so ga izdelali člani panameriške konference. Sedaj bo začel delati na to, da se razpiše v volitve in se izvoli provizoričnega predsednika. Sem je dospel Lansingov zastopnik J. W. Russell, ki ima pri sebi Zapatov odgovor. Poročilo, ki se je objavilo, da ga je dal Zapata zapreti, je torej neresnično.

Washington, D. C., 29. avgusta. — Državni department je dobil iz Vera Cruz poročilo, da so zavladala v Carranzovi stranki velika naspotstva. Generali Gabrera, Zubaran in Obregon delajo z vso silo na to, da bi se iznebili svojega šefa. Za provizoričnega ministra bo najbrže kandidiral general Obregon. Velika mehiška konvencija se bo vršila brez Carranze, ki je že večkrat izjavil, da je odločno proti temu, da bi se kaka druga država umesavala v mehiške zadeve.

Laredo, Tex., 29. avgusta. — Iz malega mesteca Zapata, ki leži 60 milj od tukaj, poročajo, da je vdrl v petek ponoči preko meje nekaj ameriških vojakov, ki so onlenili več skladišč za živino. — Plen so pripeljali s tremi vojnimi ameriška tla. Vojaška oblast bo uvedla strogo preiskavo.

Eksplozija v tovarni za smodnik.

Acton, Mass., 29. avgusta. — Danes je nastala v tovarni American Powder Co. silna eksplozija. Pok je bilo slišati v daljavo 40 milj, in ko so prileteli ljudje v bližino, so zapazili namesto krasne tovarne velik kup razvalin. Mrtev ni bil nikdo. Koliko znaša povzročena škoda, se dosedaj ni dalo dognati. Policija je prepričana, da je nekdo zažgal zvepleno vrvice, ki je vodila do smodnika. Uvedena je stroga preiskava. Stražniki so preiskali vso okolico. Pa dosedaj niso prišli še nobene sumljivemu človeku na sled.

V tovarni se je izdelovalo municijo za zaveznike. Najbrže je povzročil eksplozijo kak Nemec. Poslopje je bilo noč in dan zastraženo, samo večer je straža iz neznanega vzroka nekam odšla. Atentator je porabil to priliko in poglato tovarno v zrak.

Tifus.

Yonkers, N. Y., 29. avgusta. — Iz Westchester okraja poročajo, da se je tam pojavilo več slučajev tifusa. Samo v mestecu Scardale je zadnje dni obbolelo sedem oseb na tej strašni bolezni. — Zdravstveni urad bo storil vse potrebno, da se bo tifus omejeval.

"Kultura".

Sulphur Springs, Tex., 29. avg. — Pocestna druhal je zažgala novej v Bufford parku dva zamoreca. Včeraj sta zamoreca ustrelila pomožnega šerifa, ko ju je hotel zaradi nekega zločina aretirati. Zamoreca sta pobegnila, toda danes zjutraj so ju izsledili v gozdu. Najprej so ju hoteli zažgati sredi trga, ker pa oblasti niso tega dovolile, so ju peljali v park, ju polili s petrolejem in zažgali. Oblasti niso uvedle še nobene preiskave, iz česar se da sklepati, da nobeden linčar ne bo kaznovan.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Velika napetost.

Predsednik Wilson še vedno upa, da bo dobil iz Berlina zadovoljiv odgovor. — Grof Bernstorff.

Washington, D. C., 29. avgusta. — Predsednik Wilson je sklenil, da ne bo odnehal prej, dokler ne bo na čistem glede Nemčije in razmerja, ki je zavladalo zadnji čas med Nemčijo in Združenimi državami. Sedaj se je podal na svoje letovišče v Cornish, N. H., in pravi, da bo toliko časa ostal tam, dokler ne dobi iz Nemčije kakega definitivnega poročila.

Sedanji državni tajnik Lansing je prepričan, da se bo spor mirno končal, ter da bo Nemčija nekoliko omejila delovanje svojih podmorskih čolnov.

"Lusitania" je sedaj že precej pozabljena, toda na njeno mesto je stopila katastrofa parnika "Arabie".

Predsednik Wilson bo ostal v Cornishu cel mesec september.

Nemški poslanik se je podal danes v svoje letovišče na Long Island. Uradniki poslaništva so prepričani, da bodo prišla iz Berlina sama ugodna poročila ter da se med Ameriko in Nemčijo ni bati nikakih sovražnosti.

V deželi "humanitete."

Jacson, Mis., 29. avgusta. — Poslanec Green bo vložil predlog, v kateri zahteva, da se ne sme zločincev več obehati na javnih prostorih. Dosedaj so ob takih prilikah vedno vršile po mestu velike demonstracije.

Portugalski ustaši.

Lizbona, Portugalsko, 29. avgusta. — Parlament je sklenil, da mora vlada z vso strogostjo nastopiti proti ustašem, ki so se pojavili v severnem delu dežele. — Poveljnik ustašev je kapitan Henrique de Palva.

Braziliji manjka denarja.

Rio de Janeiro, Brazilija, 29. avgusta. — Predsednik Veneslav Braz je danes dovolil, da naj izda brazilska vlada za 350.000 centosov papirnatega denarja. Tozadevna predloga je bila sprejeta 24. avgusta v parlamentu.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatelj v Avstriji bodemo sprejemali kljub vojni s Italijo, pošta gre nemotljivo preko HOLANDIJE IN SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljatelj ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORISKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje soročnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in on osebe, kateri se ima izplačati.

Cena			
K	\$	K	\$
5....	.80	120....	19.20
10....	1.60	130....	20.80
15....	2.40	140....	22.40
20....	3.20	150....	24.00
25....	4.00	160....	25.60
30....	4.80	170....	27.20
35....	5.60	180....	28.80
40....	6.40	190....	30.40
45....	7.20	200....	32.00
50....	8.00	250....	40.00
55....	8.80	300....	48.00
60....	9.60	350....	56.00
65....	10.40	400....	64.00
70....	11.20	450....	72.00
75....	12.00	500....	80.00
80....	12.80	600....	96.00
85....	13.60	700....	112.00
90....	14.40	800....	128.00
100....	16.00	900....	144.00
110....	17.60	1000....	160.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER, 52 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the
Movenic Publishing Co.
(a corporation.)FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.Places of Business of the corporation and
addresses of above officers:
23 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.The whole year list for American in
Canada \$3.00
pol leta 1.50
sto za mesto New York 4.00
pol leta za mesto New York 2.00
Evropa za leto 4.50
pol leta 2.55
četrt leta 1.70"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno nedelje in praznikov."GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement or agreement.

Dopisni brez podpisa in osebnosti se ne
prištevajo.Danece in se blagovito pošiljati po —
Money Order.Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejane
skladno naznani, da hitreje
najdemo naslovnik.Dopisne in pošiljke vam naredite ta
časovno."GLAS NARODA"
23 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4687 Cortlandt**Nova naredba c. kr. drž.
železnice v Avstriji.**

Iz starokrajških listov smo po-
sneli poročilo c. kr. državne želez-
nice, da mora v bodoče vsak
uslužbenec, bodisi uradnik, bodisi
sluga, mogeče tudi navaden delavec
znati nemško. V tej odredbi se
jasno pove, da bo moral vsak
znati nemško govoriti in pisati in
tudi napraviti skušnjo v tem je-
ziku. Uradno obveščanje mora biti
nemško in ni v tem nikakih izjem.

Ta drastična odredba je nov
dokaz, kako spoštuje stara Av-
strija in njeni frakarski birokrati
enakopravnost avstrijskih narodo-
v. To zapovedujejo že sedaj, ko
preliva na stotisoče avstrijskih
Slovancev kri za obstoj te tako
krivične Avstrije. Siromak Slo-
van, bodisi Čeh, Hrvat ali Slove-
nec, ne bo dobil službe doma na
svojih tleh pri državni železnici,
če ne bo znal pisati, čitati in go-
voriti blažene nemščine.

Dosedaj je bila c. kr. državna
železnica znana kot zelo slaba
plačnica svojih uslužbencev. Raz-
vnetega so razni nemški višji u-
radniki šikanirali nižje. Sedaj na-
prej pa bodo še te majhne službi-
ce odprte le trdim Nemcem in ti
bodo tvorili dobro propagando za
nemstvo v slovenskih pokrajinah.

S takim vsenemštvom pa ne bo
stara Avstrija dosegla ničesar
drugače kot je dosegla s poitali-
jančevanjem Slovencev in Hrvatov
v Primorju. Vse od onega na-
silja se je porodila "Italia irre-
denta", postala vedno močnejša,
dokler ni prišla kraljevina Itali-
ja, ki hoče sedaj rešiti "neodre-
šeno Italijo", seveda na slovan-
ski račun.

Prav tako se zna zgoditi Av-
striji z vsenemškim propagando.
Oglasil se bodo Nemci iz "raja-
ha" ter rekli: "To so naši brat-
je! Odrasli jih moramo ter pri-
klopiti Veliki Nemčiji."

Birokratični avstrijski državni-
ki so bili že od nekdaj kratkovid-
ni in tudi sedaj, ko teče po celem
svetu kri, niso še sneli svojih mo-
noklov ter pogledali v daljavo.
Ti gospodje mislijo vedno, da bo
nemščina rešila Avstrijo, a po na-
šem mnenju jo bo usiljevanje
nemščine le razrušilo. Če dosedaj
se je gojilo nemško irredento, po-
sebe ob nemški meji. Na Dunaju
so takozvani "Alldutsche" bolj
slavili in se klanjali Bismarcku in
Viljemu kot pa avstrijskemu ce-
sarju.

Le vedno več nemščine in manj
kruha drugim narodom pri c. kr.
upravi! To pač jasno kaže, kako
lepo plačilo bodo dobili nemški
narodi za svojo hrabrost in pasjo
udanost. Edino plačilo, katero
bodo dobili, bodo plehnate meda-
lje. Če se bodo zagledali v te, bo-
do po mnenju frakarskih biro-
kratov že dosti siti.

Takim naredbam se prav nič ne
čudimo. Stare so že kot je Av-
strija. Bolj se pa čudimo onim,

kateri Avstrija tako "dobro"
plačuje, a so še tako slepi, da vi-
dijo v njej "boljšo" budućnost.

Še malo pojasnila.

V.
Ker smo bili tako predrzni, da
smo stavili par vprašanj, so padli
v svoji zaslepljenosti od vseh
strani na nas in nam začeli očiti-
grehe, ki jih nismo nikdar napra-
vili in jih tudi nikdar ne bomo.
Kar naenkrat smo postali v nji-
hovih očeh najnavdušenejši pri-
stajci Avstrije, izdajalci svojega
lastnega naroda in odločni na-
sprotniki Jugoslavije.

Ce se hoče človek preseliti iz
stare hiše v novo, še ne dograje-
no, mu menda ne bo nobeden očil-
tal, če prej vpraša, kakšna bo de-
la in kdo bo gospodar v njej. Na-
ši nasprotniki in veliki zagovor-
niki Jugoslavije ne smejo misliti,
da se pred njimi opravičujemo.
Nikakor ne! Prej se ne bomo o-
pravičevali, dokler nam ne doka-
žejo, da smo v zmoti. Dosedaj ni-
so doprinesli še nikakega dokaza
in ga menda tudi v prihodnje ne
bodo. Večina naših ljudi se je do-
sedaj zadovoljila z besedami: "Mi
se bomo združili v Jugoslavijo,
živeli bomo prijateljsko drug z
drugim in dobro se nam bo godi-
lo." Nam in nobenemu pametne-
mu človeku pa to ne zadostuje.
Mi hočemo izvedeti podrobnosti
in dokler jih ne izvem, bomo
vstrajali pri mnenju, da se je ve-
lika večina zagovornikov Jugo-
slavije zadovoljila s par frazami,
ali pa da gospodje nočejo pove-
dati resnice, ampak jo namenoma
prikrivajo.

Iz Londona, iz Ženeve in Nisa
prihajajo dolgi članki, ki se tičejo
jugoslovanskega vprašanja. Ne-
kaj časa smo jih priobčali, sedaj
jih nečemo več, ker se malo ali
nič ne tičejo Slovencev ter je iz
njih razvidno, da je že samopo-
sebi umavno, da se bodo Slovenci
pridružili veliki agitaciji.

In zategadelj so se začeli na-
padi na nas. Nas to popolnoma
niče ne skrbi in ne razburja. Mi
bomo vstrajali pri svojem delu in
ne bomo niti za las izpremenili
stališča. Odločno bomo proti Av-
striji, če nas bo zatirala še zana-
prej, odločno bomo proti vsakemu
poskusu, spraviti slovenski narod
v Jugoslavijo, v kateri bi vladal
srbski kralj, v kateri bi Slovenci
ne imeli avtonomije. V kraljevini
Veliki Srbiji bi bilo z nami mo-
goče tako, kakor je bilo v Av-
striji. Naš narod je veliko prepo-
nosen, da bi zavrgel le najmanjšo
stvar, ki jo smatra za svojo last-
nino, bodisi jezik, narodno zavest
ali kaj drugega. Če bi nas pa vse-
eno toliko preslepili, da bi nas z
raznimi obeti, obljubami in zago-
tovili spravili pod srbsko ali črno-
gorsko dinastijo, da bi nas spra-
vili v deželo, v kateri bi ne vlad-
dal narod, bi bili Slovenci prvi,
ki bi začeli z opozicijo in zadnji,
ki bi jo opustili.

Naravnost neumavno se nam
zdi, zakaj nečemo povedati, kak-
šna bo Jugoslavija. Naj nam
predložijo svoj natančni načrt, da
si ga ogledamo do dobra. Če se bo
Slovenec dopadel in če se bodo
v vseh ozirih strinjali z njim, bo
cela zadeva rešena. Zaenkrat se
še nečemo pogajati, ker ne vemo,
za kaj pravzaprav gre.

Ce nam bodo člani Jugoslovanskega
odborna, oziroma oni ljudje,
ki so za to pooblaščen, odgo-
vorili resno, odkrito in brez vsake
zahrbtnosti, mora biti odgovor
dvojen:

Srbija bo zahtevala, da naj se
združijo vse jugoslovanske dežele
v močno državo, kateri bo vladal
srbski kralj; — ali pa:

Srbi in ostali Jugoslavoani hoče-
jo, da se združijo v federativno
državo, v kateri bodo vsi trije na-
rodi prosti in svobodni, ki bodo
postavili za predsednika najbolj
zmožnega moža v celi Jugoslaviji,
da se v tej novi državi ne bo pri-
poznalo nobene vladarske hiše.

Gospoda naj nam torej stavi
enega teh dveh predlogov. Že se-
daj lahko rečemo, da bomo vsi
kakor en mož "proti", če se nam
stavi prvi, in da bomo vsi kakor
en mož "za", če se nam stavi
drugi predlog.

(Pride še.)

Ustreljen duhovnik.

"Giornale d'Italia" javlja, da
je bil neki duhovnik iz Tržica
(Monfalcone) ustreljen baje zara-
di vohunstva.

Francoskih učiteljev

je padlo na bojišču doslej 1600,
ranjenih pa je 4000.

Dopisi.

Grays Landing, Pa. — Kakor
poglavje kolportážnega romana
se je glasil dopis s Filipinskega
otroci, priobčen pred nekaj me-
seci v "Glasu Naroda", v kate-
ren. dopisnik (imena doličenega
dopisnika se več ne spominjam)
opisuje tragično smrt tam biva-
jočega slovenskega vojaka Fran-
ka Grabnarja, češ, da so ga raz-
bojniški ubili; še celo to, kje so ga
pokopali, namreč v San Fran-
cisco, Cal. In glejte čudo! Zgoraj o-
menjeni rojak je sedaj od "mr-
tvih" vstal. Neki tukajšnji rojak,
njegov prijatelj (Frank Grabnar
je bilval pred odhodom k vojakom
v naši naselbini), je dobil od nje-
ga razglednico, na kateri mu pi-
še, da se ima pri vojakihi prav —
dobro. Pisatelju omenjenega do-
pisa priporočam, naj bo s svojimi
dopisi stvarnejši. (Opomba ured-
ništva. Lahko se je moglo zgoditi,
da sta bila pri ameriški armadi
dva vojaka istega imena in oba
na Filipinih, od katerih eden živi,
drugi pa mogoče ubili razboj-
niki Kot primera naj služi slede-
če: Ni še dolgo tega, kakor smo
poročali med novicami iz stare
domovine, da je neki rojak padel
na severnem bojišču; naznanila
se je tudi stotinja in polk, pri ka-
terem je služil in zanj se je tu-
di brala naša zadušnica. Kar na-
enkrat pride na Slovensko od vo-
jaka ravno takega imena dopisni-
ka, na kateri naznanja, da je bil
ranjen na severnem bojišču in da
se sedaj nahaja v ruskem vojnem
ujetništvu. In vendar se je urad-
no dokazalo, da sta bila dva iste-
ga imena pri enem in istem polku
in isti stotnji. Tak slučaj se je
mogel zgoditi tudi na Filipinih.)
Delavski "barometer" se je v na-
ši naselbini nekoliko dvignil, ven-
dar je še vedno pod ničlo. Dela se
sicer vsak dan, zaslužek je pa
bolj "od muh", ker je povsod
preveč delavcev. Rojakom ne sve-
tujev sem hoditi za delom. Pod-
porni društvi imamo dve, tako da
ima vsak priložnost pristopiti k
enemu ali drugemu, vendar jih je
še mnogo, ki niso pri nobenem.
Rojaki, pristopajte k podpornim
društvom, kajti dneva nesreče,
bolezn ali smrti ne pove nobena
pratika, in prav lahko se zgodi,
kakor je pel naš Prešeren:

Mor' biti, da kdor zdaj vesel

prepeva,

V mrtvaškem prtu nam pred

koncem dneva

Molče trobental bo: Memento

mori!

Pozdrav! — M. S.

Hot Springs, Ark. — O delav-

skih razmerah ne bom poročal,

ker tukaj ni tovarn in rudnikov.

Tukaj so zelo velike toplice, v ka-

tere prihaja vsako leto veliko o-

seb. Voda je vroča od 140 do 150

stopinj. Toplice stanejo za 24 ko-

peli 9—13 dolarjev, eno kopališče

je pa zastoj, in sicer za one lju-
di, ki nimajo dovolj sredstev.

Hrana in stanovanje stane tedens-

ko \$4.50 in več. Ako bi kak Slo-

venec ali Hrvat hotel priti sem,

naj se obrne name, da mu bom

dal brezplačno vsa potrebna na-

vodila. Slovenci sem jaz sam tu-
si ga ogledamo do dobra. Če se bo

Slovenec dopadel in če se bodo

v vseh ozirih strinjali z njim, bo

cela zadeva rešena. Zaenkrat se

še nečemo pogajati, ker ne vemo,

za kaj pravzaprav gre.

Ce nam bodo člani Jugoslovanskega

odborna, oziroma oni ljudje,

ki so za to pooblaščen, odgo-

vorili resno, odkrito in brez vsake

zahrbtnosti, mora biti odgovor

dvojen:

Srbija bo zahtevala, da naj se

združijo vse jugoslovanske dežele

v močno državo, kateri bo vladal

srbski kralj; — ali pa:

Srbi in ostali Jugoslavoani hoče-

jo, da se združijo v federativno

državo, v kateri bodo vsi trije na-

rodi prosti in svobodni, ki bodo

postavili za predsednika najbolj

zmožnega moža v celi Jugoslaviji,

da se v tej novi državi ne bo pri-

poznalo nobene vladarske hiše.

Gospoda naj nam torej stavi

enega teh dveh predlogov. Že se-

daj lahko rečemo, da bomo vsi

kakor en mož "proti", če se nam

stavi prvi, in da bomo vsi kakor

en mož "za", če se nam stavi

drugi predlog.

(Pride še.)

V moderni vojni.

Piše V. Mazi.

I.**Šola v strelskem jarku.**

Miha Hafner je moral biti v
svojih šolskih letih precej trde-
glave, zakaj naučil se ni ne bra-
nja, ne pisanja. V poznejših letih
ni obujal zaradi tega nobenega
kesanja. Vseeno je služil lahko
za hlapca in preganjal konje po
belih gorenjskih cestah v miru
božjem.

Svetovna vojna pa mu je iztra-
gala vaje in mu potisnila puško
v roko. Zdaj šele, ko je bil že do-
zorel mož in ko ga je usoda po-
gnala daleč v svet, se mu je na-
enkrat zhotelo, da bi se naučil
vsaj za silo branja in pisanja.

V strelskem jarku mi je bil so-
sed in ker mu je bil znan moj ci-
vilni poklic, mi je dejal nekega
dne prav zaupno:

"Kaj bi dal, ko bi znal zdaj
vsaj toliko pisati, da bi poslal ka-
ko dopisnico domov, in toliko
brati, da bi lahko sam izvedel,
kaj mi poročajo z doma!"

"To se kaj lahko pomaga, Mi-
ha", sem ga potolažil; "jutri za-
čneta s šolo!"

Videl sem, kako sem ga razve-
sel s svojo uslugjo.

Med dnevom je bilo vedno do-
volj prostega časa. Tupatam so se
pozdravljali kako uro topovi, pu-
ške pa so skoro čisto počivale na
naši in na ruski strani.

Drugi dan po tistem pogovoru
sem pobral po razbitih bajtah, ki
so stale vse zapuščene v neposred-
ni bližini naših jarkov, nekah pol-
praznih zvezkov, ki so jih popu-
stili pobegli otroci.

Pričela se je šola. Prazen zaboj
od patronov je služil za klopi in
mizo.

Miha je kazal pri pouku veliko
zanikanje. Malo sem imel učen-
ca, ki bi bil kdaj z njimi tako
zadovoljen kakor sem bil zdaj s
tem 36letnim šolarjem.

Začela sva prav pri piki, stop-
njema in šlo je vse lepo gladko
od rok. Kadar sem videl, da se je
pričel utrujati, sem mu postregel
s cigareto. Po kajenju sva zopet
nadaljevala, če je bilo kaj časa.

Izven pouka sem ga čisto videl,
kaj je porabljal vsak kosček pa-
pirja, da se je vadil na njem v pi-
sanju, kako je marljivo iztkal za
starihi časopisi, da se je učil v
njih brati.

V nekaj dneh je že znal brati
in zapisati vsako črko.

Toda nenadoma je prišlo pove-
lje, da smo morali zapustiti jarke
in zasledovati umikajočo se rusko
vojsko.

Takrat mi je dejal Miha nekam
pomenljivo:

"Kaj, zdaj bodo pa počitnice?"

Nasmehnil sem se mu. Potem
pa je pristavil:

"Morda celo šole konce?"

Skomiznil je z rameni pod tež-
kim nahrbtnikom in se nekam za-
misil. V vročem dnevu je stopal
potem brez besed ob moji strani
in si otiral znoj, ki mu je eurko-
ma oblivlala lica.

Ali je imel res slutnjo? —
Teden kasneje smo morali od-
biti ruski napad. Med visokim ži-
tom smo hiteli tisto jutro z nasa-
jenimi bajonetmi na pomoč. Dež
krogel se je vsipal na nas, ali kdo
se je menil za to?

Miha je bil prav tam na križu.
V visokem žitu je začel predaleč
in hotel je menda baš dobiti zve-
zo s tovariši. Toda pri tem je pri-
šel širokopločemu Rusu na muho.
Iz daljave kakih trideset korakov
mu je prevrnila krogla obe senci
in obležal je na mestu v mlaki
krvi.

Izgubil sem učenca iz strelske-
ga jarka. Nemara je res slutil na
tisti poti svoj bližnji konec...
Pokoju mu!

Iljas.

Živel je v Ufinski guberniji Ba-
skiree Iljas. Po očetu Iljas ni ostal
posebno bogat. Oče ga je še oze-
nil in umrl. Iljas je imel v tem ča-
su imetja: sedem kobil, dve kravi in
dve deseterici ovac; ali Iljas je
bil moder gospodar in je začel bo-
gateti; od jutra do večera se je
trudil z ženo, vstajal je bolj zgo-
daj nego vsi drugi in legal pozne-
je spat nego vsi; in zato je boga-
tel vsako leto bolj. Tako je preži-
vel Iljas v trudu 35 let in si je pri-
dobil veliko imetje. V Iljasovem
hlevu je stalo 200 konj, 150 rogate
živine in 1200 ovac.

Delavci so pasli čede Iljasove, in
delavci so molzli kobile in krave
in delali kumis, maslo in sir. Vse-
ga je bilo dosti pri Iljasu, in vsi
v okolici so ga zavladali. Ljudje so
govorili: "Srečni človek Iljas; vse-
ga ima dovolj, še umreti mu ni tre-
ba."

Začeli so spoznavati Iljasa do-
bri ljudje in se seznavali z njim.
Prihajali so k njemu gostje iz da-
leka. Vse je sprejemal Iljas, vse
pogostil in napojil.

Kdorkoli je prišel, vsakemu je
bil na razpolago kumis, čaj, ribja
juha in obnovno meso. — Če so pri-
šli gostje, takoj so pobili enega ali
dva ovna, in če jih je prišlo mno-
go, pobili tudi kobilu.

Iljas je imel dva sina in eno
hčerko.

Oženil je Iljas sina in omožil
hčer. Ko je bil Iljas reven, sta de-
lala sina z njim in skrbela sama za
črede konj in ovac; ko so pa obo-
gateli, sta začela sina rajati, in
eden je začel piti.

Jednega, starejšega, so ubili pri
neki rabuki, drugega se je pa pri-
jela ošabna snaha, in ta sin ni ho-
tel več poslušati očeta, in Iljas ga
je moral ločiti od doma.

Ločil ga je Iljas, dal mu hišo in
živino, in zmanjšal se je Iljašev
imetek.

Kmalu potem je prišla bolezen
na Iljaševe ovce, in mnogo jih je
poginilo. Potem je prišla lakota,
seno se ni obneslo, mnogo živine je

poginilo po zimi. Potem so pobili
na stepi Kirgizi čredo ovac in ko-
bil, in Iljašev imetje se je vedno
bolj manjšalo. Iljas je začel pada-
ti niže in niže, in moči so mu tudi
začele pešati.

V sedemdesetih letih je prišel
Iljas do tega, da je začel prodaja-
ti kože, preproge, sedla, vozove,
potem je začel Iljas prodajati tudi
zadnje živino, in prišel je na nič.
Sam ni vedel, kako da mu ni osta-
lo nič in da je prišlo do tega, da je
moral na stara leta iti z ženo po
svetu.

Od imetja je ostala Iljasu še
obleka na telesu, kozuh, klobuk in
žena, Šam-Semagi, tudi starka. Lo-
čeni sin je odšel v daljno zemljo,
in hči je umrla.

Od nikoder ni bilo pričakovati
stareem pomoči.

A usnilil se je starih njihov so-
sed Muhamed-Sah.

Muhamed-Sah ni bil ne reven ne
bogati, ali živel je pošteno in je bil
dober človek.

Ponudil je Iljasu hleba in soli,
pomiloval ga je in rekel Iljasu:
"Pridi, — pravi, — k meni,
Iljas, stanovat z ženo! Po leti mi
po svoji moči delaj na polju, po zi-
mi pa krmi živino, in Šam-Semagi
bodi moje kobile in dela kumis!"

Skrbeli bomo za vajino hrano in
obleko, in kar bosta potrebovala,
samo rečita, in dam vama."

Zahvalil je Iljas sosedu in je od-
slej živel za delavca s svojo ženo
pri Muhamed-Sahu. V začetku ji-
ma je težko stalo, a pozneje sta se
privadila starčka takemu življe-
nju in delala po svoji moči.

Gospodarju je bilo všeč, da ima
take ljudi, ker sta bila starčka sa-
ma gospodarja in poznala ves red
in nista lenarila, temveč delala po
svoji moči; samo hudo se je zdelo
Muhamed-Sahu gledati, kako sta
padla tako visoka človeka na tako
nizko stopinjo.

Zgodilo se je nekoč, da so prišli
k Muhamed-Sahu svačje gostje,
od daleč, prišel je tudi mulla (ba-
škirski svečenik). Muhamed-Sah
je dal zgrabit ovna in ga pobiti.
Iljas je očistil ovna, spekel ga in
ga poslal gostom. Snedli so gostje
ovna, napili se čaja in se lotili ku-
misa.

Sede gostje z gospodarjem na
pernatih blazinah na preprogih,
pilo iz čaš kumis in besedujejo,
Iljas pa se je polotil dela in prišel
uprav mimo vrat. Zagledal ga je
Muhamed-Sah in rekel gostu:

"Ali vidiš kak starec je šel mi-
mo vrat?"

"Videl sem, pravi gost, "ali kaj
je v tem čudnega?"

"To je pri njem čudno, da je
bil ta naš največji bogataš, zvan
Iljas; morda si slišal o njem?"

"Kako bi ne slišal", je odgovo-
ril gost, "videl ga sicer nisem, ali
njegova slava je segala daleč."

"Glej, sedaj mu ni ostalo nič-
esar, in pri meni živi za delavca,
tudi

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. Lubor Niederle.

(Nadaljevanje)

K poslednjim pa še treba prilepi skoraj vse Ruse Avstrijsko-Ogrske države v številu 3,805,023 (brez 40,000 židov) in kakih 500 tisoč Rusov v tujini, tako da bi bilo na temelju uradne cenitve celotno število Malorusov nak oncu leta 1900 okoli 28,000,000. Maloruski statistikom pa je to število preveliko in zato nastavlja višje. Tak ojih je v najnovejšem času J. Nečuj-Levičev našel (na celim svetu) celo 37,206,000 za leto 1905. To se seveda za sedaj ne da kontrolirati, kakih 30 milijonov pa jih bo. VI. Hnatjuk jih je našel na koncu minulega stoletja čez 30 milijonov. M. Kruševskij leta 1906 do 34 milijonov. Karski je cenil Beloruse leta 1903 na 8,000,000.

8. Drugače se seveda dialektična in etnografska diferenciacija ne vstavlja samo pri teh treh velikih krogih, ampak gre dalje tudi znotraj in povzroča razlikovanje ljudstva ter izločuje še manjše skupine, označene s posebnimi, bodisi zgodovinskimi, bodisi prosto ljudskimi imeni. Najmarkantnejše vidimo podrobno diferenciacijo v maloruski oblasti, kjer ne navajajo samo filologi vrste manjših dialektičnih skupin in oblasti, ampak kjer tudi narod pozna vrsto imen, in kjer nastopajo posamezni (n. pr. karpatski gorali) mestoma tako samostojno in samoznačno, da vzbujajo neprenehoma sumno o posebnem, najbrže neslovanskem pokolenju.

Čubinski razločuje v svojem izvrstnem narodopisnem zborniku pri Malorusih v južni Rusiji v glavnem 3 tipe: 1. poleski, 2. ukrajinski, 3. podolsko-kajukovski. K prvemu tipu t. zv. Poleskov spadajo prebivalci t. zv. Polesja v severnem delu kijevskega, radomisljskega okraja in sev. vzh. Volinji do reke Gorinji, h katerim spada tudi del sedleške in grodenske gubernije, t. zv. Podlasje. Prebivalci pinskega okraja se imenujejo Pinčuki, (od Gorinje proti severu, na obeh straneh Stire, za reko Turjo, Pripetom, dokler ne dosežejo na severu reke Pine stanovašiča Podlasjanov grodenske gubernije).

Drugi ukrajinski tip stopa na zahodnem Dnjepru v guberniji kijevski, v srednji del Volinji in jugovzhodnega Podolja. Njegova starejša rodovna imena so Kozaki, Zaporožci, ki so se menovali tudi Stepanovi, ker so prebivali na stepah južnih gubernij, Pobrežci, prebivalci sedanjih južnovzhodnih delov podolske gubernije, in Volinčci, v zahodnem delu berdičevskega okraja kijevske gubernije in v severnem delu litinskega okraja in letičevskega podolske gubernije in celega puga Podolja.

K tretjemu tipu spada ljudstvo zahodno od Volinji in Gališkega, katerega se je na poljsko-madžarski meji prijeljo staro ime Rusini in poleg tega Rusnjaki, in vrsta manjših krajevnih imen v Podkarpatih (Bukovinci, Krajnjaci, Hrivnjaci, Opoljani, Galičani, Ljovjani, Samborani, Peremišljani in dr.). Njih jedro tvorijo karpatski planinci, ki so znani pod skupnim imenom. Tu so štirje posebni ruski rodovi: na zahodu Lemki na obeh straneh Beskidov, glavno v sandedskem, jaslenskem in sanoškem okraju, Bojki, sosedji prejšnjih na vzhodu za Sanom, Tuholci, dalje na jugovzhodu v gorah od samborskega okraja do Stanislavovske in še dalje v gorah kolomijskega, stanislavovskega okraja, v Bukovini in v Marmarošu Huculi, ki pa se imenujejo le kresteni, Rusnaki.

Poslednji so poseben, od drugih različno in zanimivo plemo, pravi problem v slovanskem narodopisu. Dali so tudi vzpodbudo k raznim razlagam. Ivan Vahylevič pravi, da izhajajo od turških Uzov, Moškov, od Trakov ali Seitov, v najnovejšem času išče zvezo s Kavkazom. Drugi vsaj pripisujejo velik del tujega elementa ob slovanskem jedru (Filevič, Kainidi), spet drugih jih imajo za čiste Slované (Pol, Suhevyi). Odlikujejo se po krasni rasti, starodavnosti in bogastvu običajev, dalje po svojih umetniških tvorbah, slikovitem kroju, toda tudi po premali omiki, po kateri so med najmanjšimi med Slovani. Pri njih je namreč še 93% analfabetov! Verjetno je, da je ime Hucl rumunjskega izvira (goe + člen ul). Imeni Bojkov in Lemkov sta priimka, ki so jim ju dali sosedji vsled uporabe besed; Vahylevič je tudi v prvih videl ostanke Kelto. Huculov je našel Suhevyi 60,000 (za l. 1890).

Tudi pri Belorusih nastopajo lokalna imena, n. pr. Poljani v stonimskem okr., Sjekali, v volkoviškem. Pri Velikorusih, pri katerih vključujemo ogromno obsegu plane zemlje s tem združeni lahki vzajemni stik in jezikovna konservativnost nista pospeševala večje diferenciacije, ni tako izrazitih tipov in plemen kakor pri Malorusih. Pa tudi tu so seveda krajevna imena, ki so nastala vsled dialektičnih posebnosti. Tako so znani v voroneški guberniji Jaguni, Kaguni, Cucani, Šeekuni ali Tajalaji, v kurski Sajani, v kaluški guberniji v zap. delu mosalskega okraja, v brianskem okraju in trubčevskem orlovski guberniji se imenujejo prebivalci Poljehi, prebivalci vzhodnega dela mosalskega okraja Poljehi. Prebivalec severno od Desne pravijo Malorusi Zadesenci. Rabi se tudi mnogo krajin imen: Vladimiri, Muranci, Kostromiči, Tuljaki, Kalužani, Jaroslavci, Rjazanci, Orlovi, Moskviči, Novgorodci, Nižigorodci, Tverjani, Smolnjani, Penzenci, Poltavci, Kijevljani in dr.

9. Ta diferenciacija v celo vrsto tipov je deloma potrjena tudi od antropološke metode. Vidimo namreč, da se Malorusi na jugu tudi telesno razlikujejo od Belorusov in Velikorusov, in to ne le v umetni sestavi las in brk, ampak v podobi telesa samega. Tako vidimo predvsem na jugu večjo brachicefalijo, temne komplekse in višje rasti nego pri Velikorusih in Belorusih. Toda na drugi strani niso te skupine niti v notranjosti enotne. Nasprotno! Dosedanje preiskave fizičnega tipa ruskih Slovanov kažejo dokaj velike variacije lokalnih skupin, večje, nego je n. pr. poprečni razloček velikoruske, maloruske in beloruske skupine. Ako pogledamo na glavne antropološke znake, zbrane v delu A. Ivanovskega, vidimo pri Rusih srednjo rast, ki variira okoli 1650 mm, in to tako, da je pri Velikorusih 51% nizkih in 49% visokih, pri Malorusih 47% nizkih in 53% visokih, pri Belorusih je razmerje 36% : 64%. Po barvi kompleksije (barva oči in las) spadajo ruski Slovani večinoma k mešanemu tipu. Edino pri Belorusih najdemo poprečno razmerje 37 : 41 : 28%. Pri Malorusih 30 : 42 : 28%. Malorusi kažejo večjo naklonjenost k temnejšemu tipu, toda takoj je treba pripomniti, da se v notranjosti zelo menjava jo. Volinji n. pr. kaže po preiskavah Kožuhova razmerje 42 : 29 : 29! Izmed Velikorusov so najsvetlejši tverski in jaroslavski, manj Velikorusi vzhodnih gubernij. Po indeksu lobanj je pri Velikorusih 9%, ki imajo dolgo lobanjo (dolihicefalov), 19% s srednjo (mezoecefalov) in 72% s kratko lobanjo (brachicefalov) in to razmerje ostaja v celoti tudi pri Malorusih 12% : 16% : 72%. Samo Belorusi imajo glavo večjidel daljšo (razmerje 13 : 23 : 64%). Drugače so pa tudi v tem velike krajevne razlike. Tako so Malorusi bolj brachicefalni, toda v Voronežu, Poltavci in Volinji se je našlo razmeroma mnogo dolihicefalov. Nobena preiskana velikoruska oblast nima težke množine dolgih in srednjih glav kakor volinjski Malorusi (31 : 34). Ravno tako se karpatski planinci razlikujejo kot samostojen tip od prebivalcev ravnin. Toda to so pojavi, ki jih vidimo tudi pri sosednjih Poljaki. Na mešanje tipov je gotovo vplivalo mešanje Rusov s sosednjimi elementi, pri Velikorusih s povolžanskimi Fini, pri Malorusih s turško-tatarskimi narodi.

10. Kakor zelo pa so tudi vse te velike in male skupine med seboj različne, vendar ni danes nobena proti drugi v tako ostrem nasprotju, kakor velika velikoruska skupina proti maloruski. Razločki med krajevnimi plemeni in posameznimi velikimi skupinami so vendar le sekundarni. To so razlike v dialektu, v kroju, v ostalem domačem življenju in podobne. Tudi razlika med Velikorusi in Belorusi ni tako velika, vsaj ne zdi se tako velika, in filologi smatrajo Beloruse bodisi za del Velikorusov, bodisi za njim zelo sorodno vejo.

Zato pa je razlika med Velikorusi in Malorusi globlja. Nele v je-

ziku, ampak tudi v telesu in duši ljudstva: v značaju, temperamentu, v pesmi in sploh tudi v kroju, v običajih in navadah. In ta razlika se stopnjuje še večkrat z različno zgodovinsko usodo in posebno v poslednjem času s politično divergentnimi tendencami do te mere, da se pogosto pretrgajo vse vezi ozkega sorodstva, recimo "ruskega" da se maloruska inteligencija noče smatrati za Russe, za narod istega izvira in rase kakor so Velikorusi, da se z eno besedo enota ruskega naroda trga na dva dela, na dva naroda eden severni, Velikoruski ali Rusi, Rosijani, — po Moskvi, ki jih je v zgodovini združila in ustvarila, tudi: Moskali, Moskviči — drugi pa na jugu — zvani Malorusi, Južni Rusi ali novejši Ukrajinci. To je podlaga in os znanega veliko-maloruskega spora.

Ni dvoma, da ima ves ta resni razpor stare in naravne korenine, zakaj diferenciacija severnih Rusov od južnih se je pojavila davno in se razvijala, počasi sicer, toda neprenehoma. Tudi politične razprtje in nasprotja so od davna med Veliko in Malo Rusijo in vse življenje je bilo mnogo vekov različno. Toda vkljub vsemu temu ni bilo prej narodnostnega razpora med Velikorusi in Malorusi v sedanjem smislu. Pri vsem tem sta se nasprotno obe stranki čutili sosednji, da eno, kakor se vidi n. pr. iz vzrokov, vsled katerih se je podvrgel Moskvi, carju Alekseju Mihajloviču, leta 1653.

(Nadaljevanje prihodnjice).

Oderuštvo z živili na Kranjskem.

Splošno bi se mislilo, da bo vojna, ki jo bije sedaj Avstrija, povzdignila moralo in nesebičnost vseh slojev, posebno pa onih, ki jim ni treba tvegati svojega življenja na bojišču. Toda dogaja se pri gotovih ljudih ravno nasprotno. Splošno se je namreč razširilo navijanje cen najpotrebnejšim stvarim, predvsem živilom, ki ga smemo imenovati že oderuštvo.

Tako navijanje cen se pojavlja skoro na vseh poljih, in sicer pri producentih, kakor tudi v trgovini. Splošno pomanjkanje blaga pospešuje to navijanje. Pojavilo pa se je celo tudi pri blagu, ki ga je preobilo, tako n. pr. pri nas pri krompirju in sladkorju.

Kot splošno sredstvo, preprečiti oderuštvo, so že kmalu po izbruhu vojne smatrali določevanje maksimalnih cen. Toda glavna napaka pri tem je bila, da so se maksimalne cene navadno prepozno določile, ko sta se oderuštvo in spekulacija že preveč vgnezdila ter raztegnila svoje polipske roke.

Poseglo je vmes zakonodajstvo. Izdale so se ostre odredbe proti dražilec živil. In marsikateri takega nečloveškega oderuha je seveda zadela zaslužena, morda celo prenzika kazen.

Posebno ostro se je postopalo proti onim osebam, ki so zadržavale in kopičile blago. Paragraf 8. št. 2. ces. naredbe, drž. zak. št. 194/1914, pravi:

"Kdor razširja neresnična poročila ali uporablja kak drug poselek, da bi povzročil dražnjo neobhodno potrebnih reči, zagreši pregrešek. Ravno tako tudi vsak, kdor kupi potrebno potrebo stvar, ki utesnjuje trgovino."

Da je tudi pri nas na Kranjskem razvečeto oderuštvo, je pač dobro znano. Vsaj se je po nekaterih krajih kar javno agitiralo za podraževanje najpotrebnejših živil. In nekateri producenti so zadržali toliko blaga, da se jim je končno prav posteno pokvarilo. In tako vidimo, da v marsikaterem kraju, v marsikateri vasi gniijejo pod zemljo živila, s katerimi bi se našlo mnogo lačnih želodcev.

Ljubljansko deželno sodišče je v tem oziru spoznalo in tudi kolikor je bilo v njegovi moči, izvršilo svojo nalogo. Kaznovalo je po prej omenjenih določbah celo vrsto producentov, prekupovalcev in trgovcev in jim naložilo zelo stroge zaporne in denarne kazni.

Radi prekupovanja krompirja je bilo doslej kaznovanih 8 večjih prekupev. Deželno sodišče jim je naložilo kazen od enega tedna do 14 dni zaporu in razen tega še denarno globo od 200 do 500 kron. Vse te razsodbe se niso pravokrepne, ker se je državno pravdnštvo pritožilo zaradi nizke kazni, obdolženci pa so vložili ničnostne pritožbe. V dveh milejših slučajih je pa kazen treh dni zaporu in sicer Neži V. iz Voklega in pa prekupeu Antonu T. iz Voglja vsled vzlicla državnega pravdnštva zvišalo višje deželno sodišče na 14 dni, oziroma na tri tedne ostrega, s postom poostregega zaporu.

Zaradi prekupovanja živine sta bila kaznovana dva gorenjska živilska trgovca. Izvrševala sta to obrt v se precej ponižni meri in jima je sodišče prisodilo le po 3 dni zaporu in pa enemu, Matevžu D. iz Zaprevolj pri Kranju, 300 kron, drugemu, Janezu P. iz Spodnje Besnice, 250 kron globo.

Mesarjev je bilo doslej primerno še malo kaznovanih — kakih pet, ker so večinoma dokazali, da so bile visokim cenam mesa krive pretirane cene živine, ki se je podražila od pričetka vojne pa do poslednjega časa kar za 250 odstotov. Zdad so uvedli maksimalne cene, ki pa brez pravice rekrir-

ranja ne bodo imele zaželjenega uspeha.

Kakor izvem, se bo proti prekupovalcem živine vršilo v kratkem pred deželnim sodiščem še več razprav. V kratkem se bo vršila obravnava proti J. P. in štirim njegovim pomagačem, ki so obdolženi prekupovanja v velikem obsegu.

Poročali smo že o tem, da je ljubljansko sodišče občutno kaznovalo pet kmečkih posestnikov ljubljanske okolice ter jim naložilo kazen treh do petih dni, 20 do 40 kron globo ter izrekle zapad prebragih drv, ki jih je bil zasegel ljubljanski mestni magistrat. Po par. 9. navedene cesarske naredbe se namreč lahko v sodbi izreče, "da je storilec zaloga zapadla v prid državi, ki ima zapadle zaloge uporabiti za preskrbovanje prebivalstva."

Želeli bi bilo, da bi sodišča to določbo uporabljala pri vsaki možni priliki.

Na ljubljanskem trgu so se v poslednjem času zelo drago prodajale češnje. Več branjev je bilo pred okr. sodiščem oproščenih, ker so se izgovarjale, da so same blago tako drago kupile, vsled česar ga ne morejo cenejeje prodajati. Javni obtožitelj je v vseh teh slučajih vložil vzklic in se bo torej razprava ponovila pred deželnim sodiščem.

Pšenice so imeli kmetje na Gorenjskem, pa tudi v litjskem okraju še do poslednjega časa mnogo v zalogi. Dobiti je pa ni bilo od njih, če jim nisi ponudil za mernik najmanj 20 kron, to je za sto kilogramov kar 80 do 100 kron. Okrajna sodišča so te tiče, ki jih je bilo največ v litjskem okraju, obsojala na denarne globo od 50 do 120 kron.

Mlinar in molar, ki sta kupila pšenico po 1 K kilogram, sta seveda prodajala pšenično moko, ki ni bila najboljša vrste, popolnoma mirno kar po 2 kroni. Zaradi tega draženja je dobil n. pr. mlinar Jože O. iz Duplice 150 kron globo, oziroma 15 dni zaporu. Ker je dražil moko, akopem je bila že enkrat kaznovana, se je obsodilo M. L. v Ložu zaradi pregreška draženja na 5 dni in poostregega zaporu ter na 100 K globo. Ta sodba pa še ni pravokrepna, ker sta se obe stranki pritožili.

Ponekod imajo kmečki posestniki navado, da prinašajo moko skrivoma tudi na trg in jo tam prodajajo na litre (dva litra moke približno en kilogram) po 80 v 1 krono. Pred kratkim je okr. sodišče v Kranju kaznovalo deset kmetov iz Zg. Bernikov, eno iz Šmartna pri Cerkljah, eno iz Hrašča in mlinarja Matijo K. iz Predselj, ki so tržili po tej metodi.

Dočim je okr. sodišče naložilo tem krivcem mile kazni, 24-urni zapor ali pa po 20 K globo, se jim je kazen pri deželnem sodišču zvišala povprek na tri dni zaporu in do 30 kron globo.

Tudi koruzna moka, ki je prej nihče ni hotel jesti, se je prodajala po 90 v in po 1 krono kilogram. Radi takega draženja je bila obsojena Helena R. iz Seničnega pri Trzinu, ki jo je obsodilo okr. sodišče v Trzinu, na 80 K globo, pri deželnem sodišču na 120 K globo, oziroma 12 dni zaporu.

Razentega je bilo v Ljubljani in na deželi kaznovanih kakih deset dražilec petroleja, ker so prodajali petrolej mesto po običajni ceni 64 v, kar po 80 do 90 v liter.

Kmalu po pričetku vojne je povsod na Kranjskem, posebno pa na Notranjskem pričelo blago primanjkovati sladkorja. To priliko so nekateri porabili ter nevrtno poskočili s cenami. Neki trgovci je prodajal sladkor po 1 K 90 v kg. Dobil je tri dni zaporu in 50 K globo. Deželno sodišče pa mu je kazen zaokrožilo na pet dni zaporu in 80 K globo.

Okrajno sodišče v II. Bistrici je kaznovalo 10 takih trgovcev, med njimi tudi konsumno društvo v

Ilirski Bistrici, in jim poleg občutnih denarnih glob zaseglo tudi zaloge sladkorja, v enem slučaju kar 552 kg.

O nadaljnjih slučajih bomo še poročali. Pripomnimo le to, da je bilo do zdaj v okolišu ljubljanskega deželnega sodišča kaznovanih okoli 140 dražilec živil in navijalcev cen. Prisojene jim kazni so gotovo pravičine in so jih krivci tudi zaslužili. Gotovo bodo moralisti precej vplivale. Toda preveliki nad ne smemo imeti. Predsem je treba prijeti one velike gospe, ki jim donasa tako draženje kar milijone. Normalnih cen pa, kakor v mirnih časih, ne bomo dosegli. Mezde so visoke, tudi vozarina se je podražila, nekaterega blaga primanjkuje, kajti večinoma se k nam ne uvaža več. Mnogo ne bosta pomagala tudi ne dopolna dneva. Sicer je res, da ne škoduje, če živimo v vojni nekoliko bolj vegetarično, toda tudi vegetarična hrana je dandanes tako draga, da si je srednji sloji, kaj se le nižji sloji, sploh ne morejo privoščiti v tisti meri, kakor to zahteva normalen razvoj človeškega telesa.

Fata morgana.

V zadnjem času so pisali po domačih pa tudi po tujih časopisih o pojavih v ozračju. Ljudje so opazovali sredi na domačih planjavah ob horizontu čudovite panorame morje se proži pred očmi začudenega opazovalca, po njem se gibljejo barke in mogočne ladje; bojno polje se prikaže sredi najmirnejše kmetijske idile, jezdeci begajo po obzorju, rojne črte se vijo proti sovražniku, topovi grme. Popolnoma naravno je, da je razgreta ljudska domišljija spojila te nenavadne prirodne pojave baš z dogodki na bojnem polju in marsikak neuk opazovalec je morda s strahom gledal v njih tajinstvena nadnaravna znamenja.

Toda one omenjene prikazni so popolnoma enostavni, zakoniti prirodni pojavi, dasi se v naših krajih le redko kdaj prikažejo. V gotovih krajih pa so ti pojavi — imenujemo jih "fata morgana" — tako vsakdanji, da se sploh nikdo ne zmeni zanje.

Ob mesinskem zalivu ležita mesti Messina in Reggio ločeni po široki morski strugi, iz Messine ni možno videti Reggia, ker leži slednje za ukrivljeno morsko površino. Toda nešteto krat se pripeti, da zagledajo Mesinci mahoma bele vile in gradice Reggia, kot da bi jih bila nevidna roka dvignila nad obzorje — in glej, že je zopet lepo mestee poniknilo pod morsko gladino.

Kje leži vzrok tej čudežni prikazni?

Iz vsakega svetlega telesa izhajajo prirodni žarki v premih črtah, zato vidimo svetlo telo le tedaj, ako se med njim in našim očesom ne nahaja nikak neprozoren predmet. Svetloba pa se širi samo pod gotovimi pogoji, namreč samo tedaj, dokler je zrak, ki se skozenj širi svetlobni žarek, vsehposodi enako gost. Vsakomur je znano o nočnem migljanju zraka nad vročim plamenom, zdi se nam, kot da bi se predmeti v ozadju prelivali in trgali. Svetlobni žarki so prišli nad plamenom v bolj ali manj segret zrak, eni se odklonijo sem, drugi tja, predmet za plamenom se nam vidi popačen, in kakor se giblje zrak in menja svojo toplino, tako se gibljejo in lomijo nanj prodirajoči žarki, tako se giblje, preliva in trepeče za plamenom stoječi predmet.

Kar je pojav migljanja predmetov za nepravilno segretim zrakom, isto je fata morgana, kedar se toplina in gostota zračnih plasti stopnjuje pravilno odzgor proti tlom ali od tal navzgor. V prvem slučaju se zračni žarek, ki bi iz Reggia premočno hitel posevno proti nebu navzgor, narahlo toda dosledno ukrivlja in se v lahko zavitem loču liki izstreljena krogla vzpne preko morskega hrbita in pade v oči strmečega Mesinea, v drugem slučaju se po posebnih zakonih optike svetlobni žarek na vodoravnih zračnih plasteh odbije kar na gladko izbrušenem zrcalu. V tem zračnem zrcalu vidi opazovalec seveda vse predmete zvrnjene, in zato se mu dozeveda, da leži pred njim gladko morská gladina v kateri se zrcalijo mesta in ljudje; "zračno zrcaljenje" imenuje znanost to optično prikazen.

Časih seveda se tudi združita prvi in drugi optični pojav, ali pa postaneta še bolj zamotana s tem, da so zračne plasti tudi na desno in levo različno goste in da se tudi od tam pojavi stranska fata morgana ali zrcaljenje.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1962 v državi Pennsylvaniji.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 209, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NAČRTOVNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7113 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAR, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davison Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Tudi "San Marino" pomaga Italiji.

Velika država "San Marino", katere armada šteje 950 moč, je hitela Italiji na pomoč. "Corriere della Sera" z veseljem poroča, da je armada San Marina se pridružila vrstam italijanske armade. Cadorna je navdušeno pozdravil pomoč dragih bratov in dal jim je pet italijanskih častnikov. Za notranjo obrambo države San Marino je ostalo doma 50 moč in 2 častnika.

Libija v severni Afriki.

Libija dela Italiji vedno večje težave. Iz Lugane v Švici poročajo, da italijanski listi smejo od 26. julija dalje priznavati, da je položaj v Libiji obupen. Vsa kolonija do obrežnih mest je izgubljena. "Il Giornale" v Palermu poroča, da italijansko prebivalstvo iz Tripolisa se odpelje v Italijo in tamkajšnji konzul naznaja, da kdor ostane tam, ostane na svojo nevarnost. Kakor se poroča iz Carigrada, so ubili bojovníki svete vojne že 3000 Italijanov.

Ogromen španski zrakoplov.

Lonski "Republicain" poroča iz Madrida, da se bo inženir Sallas dvignil v zrak s krmilnim velikanskim zrakoplovom, v katerem bo 50 pasajirjev, ter poletel iz Barcelone v Madrid. Pozneje namerava poleteti iz Španije v Ameriko.

C. kr. namestništveni svetnik v Trstu je zapovedal,

da se morajo najdeni vojaški predmeti, ki so jih izgubili morda ranjenci ali ujetniki, oddati nemudoma najbližnji vojaški ali policijski oblasti.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblaščen priobrat narodu z "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin
Denver, Colo.: Frank Skrabec
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik
Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M.
Bojta, Frank Janesch in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman
Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Orizaba, Ill.: Math. Hribarčec.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaleti in Frank Bambich.

Mineral, Kans.: John Stale.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Freestown, Kans. in okolica: Frank Kernc.

Mulberry, Kans. in okolica: Martin Koc.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shalts in M. F. Koba.

Manistique, Mich. in okolica: B. Kotljan.

So. Range, Mich. in okolica: M. J. Likovli.

Aurora, Minn.: Josip Fuzina.

Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich in Frank Žagar.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouše, M. L. Kapsch, Jos. J. Peschel in Louis M. Perusek.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotsa.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.

Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.

Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adamich.

Nashwan, Minn.: Geo. Maurin.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

Aldridge, Mont.: Gregor Zobe.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.

PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, šte. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, šte. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

CLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNAVJE!

Vse proteste, iniciative, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

Mojsterski lažnik.

Slovaška narodna pravljica.

(Konec.)

Enkrat se je pripetilo, da je moral moj suhi stic za nekaj dni odpotovati, in tudi njegove debe le družice se je polotila želja, da bi valila svoje okorno meso v vas v bližnje selo. Zvečer pred odhodom mi je ukazala, naj ta čas dobro pazim, smetano medem, vrabce s češnje pojam, mlada piščeta čuvam, da jih ne ukrade sokol, ki že več dni kroži okrog kurnika, in ako bi se utegnil o glasiti kak tujec, naj mu dobro postrežem z vinom in drugimi rečmi! — Ako ne dobim vse tako, — je sklenila svoje naročilo, — kakor sem ti ukazala, potem se pa le pripravi.

Drugo jutro me jez nekoliko mi snileji spodila iz postelje, potem pa je sebe spravila na pot, mene pa na delo.

Iz previdnosti, da bi sokol ne odnesel kakakega piščanca, privezal sem vse na vrvice. Nato sem napolnil pinjo, da bi pa vrabce podil s češnje, sem splezal s pinjo nanjo ter medel, na vejah se-deč.

Zdaj sem mislil, da sem vse prav dobro opravil. Vendar nisem mogel dolgo ostati pri svojem delu, kajti ne dolgo in dva potnika sta potrkala na vrata.

Hitel sem torej gostoma streč, kakor mi je bilo ukazano, a doli plezajočemu mi je revežu izpod drsnilo. Pinjo sem potegnul za seboj, in kar je bilo v nji, je v belih tokovih teklo po tleh. Ko sem bil potnikoma odprl vrata, zah-tevala sta vina. Hitel sem v klet ponj. Ko pa sem natakal v vrč, me je poklical eden izmed njih, češ, da mi sokol pobere vsa piščeta.

Ta nova nesreča me je tako zbegala, da sem pozabil pipo vtak-niti nazaj v sod; hitel sem, da piščeta rešim iz sokolovih krempljev.

A zaman sem tekkel za njim precej daleč, vzdigoval se je čedalje-više, in naposled mi je z vsem ro-pom popolnoma izginil izpred oči.

Vrnivši se sem našel, da so vrabci vso češnjo objedli in da je vse vino izteklo iz soda.

mora pojesti svoj del, da bodeš vedel.

In res je precej prišel s čudo-vito slastjo žreti svoj del. In tudi jaz sem bil primoran posnemati ga. Predno pa sem jaz mogel le majhen del določene mi polovice použiti, je bil on svojo že vso pogotil. Nato se je naslonil na zanj na stol in, parkrat strahovito zazijavši, takoj zaspal.

Jaz sem bil nekaj jedi, nekaj pa njenega pogleda kmalu sit, in ker sem se bal, pustiti jo nepo-uzito, sem jo ponudil pastirjevim psom. A ker so se bili bržkone že poprej najedli, so hoteli le malo pozreči. Z daj si nisem vedel nič drugega pomagati, kakor da sem si srajeo, ki sem jo imel po ogr-ski šegi zatlačeno za spodnje hla-če, krog in krog nadelal z ne-majhnim delom ostale jedi, kolik-or se je dalo.

Čez nekaj časa se je pastir zo-pet vzbudil, vzel s police meh ter mi ukazal, naj plesem z njegove stanko, ki je bila zadremala med njim obedom na čelešniku.

Nič mi ni pomagalo ugovarja-nje, da ne znam plesati. Hočes, nočes, moral sem zgrabit zaspa-no stanko ter po sobi skakati z njó kakor obseden. Pri ti zabavi je moja plesalka od hrkanja in kašlja skoro umrla.

Po nesreči pa se mi je malo prekratka sraja v sled prehudega pretresanja izmuzala izza spod-njih hlač, in v nji shranjena jed je povsod vrela ven. Komaj pa-stir to opazi, odloži meh in s stra-hovitim glasom zavpije: — Kaj ti požeruh, torej ti tvojega dela ni bilo dovolj, da si še mojega u-kradel, ko sem spal? — Halo, stara! — zavpije nad stanko še z gršnim glasom, — hitro mi daj se-kiro, da ubijem tatu.

A komaj sem jaz to čul, sem pahnul stanko daleč od sebe, in predno ji je vrtoglavica dovolila primesti, kar je želel, sem bil že ubežal skozi okno.

Bila je trdna noč, ko sem videl, da sem rešen, ter se plazil ob sa-motnih vaških hišah, ne vede, kam bi se zatekel. Slednjič sem ugrl moža, ki je bil baš krčmo zapustil. Tega sem poprosil, naj bi me vzel s sabo, da mi ne bode trebalo noči prebiti pod milim nebom. Uslišal mi je prošnjo; ker je v njegovi hiši že vse spalo in se je bal, da bi svoje zakonske tovarišice ne motil v spanju, dal mi je velik ovčji kožuh. Vanj sem se zavil ter prebil noč.

Ko je bil dan napočil, dal me je poklicati k sebi ter me vprašal, kdo sem in kaj sem, ali bi hotel pri njem služiti za ovčjega pastirja. Jaz sem z veseljem pri-trdil. Nato mi je dal prinesiti za-jutrek ter me hotel peljati na svoj pašnik. Ravno sem namera-val iti za njim, ko mi njegova že-na ukaže, naj vzamem s police bučo, v kateri je imela sol shra-njeno. Prijel sem lupino za rob, ali trohnela posoda se je razdro-bila in sol je ležala raztresena po tleh.

Kakor znorela zgrabi baba kre-pelec ter zleti za mano, a hitrost mojih nog mi je tudi to pot hr-bet rešila neprijaznih pozdravov. Dospevši na veliko cesto, na kate-ro sem bil zdaj že drugič spo-den, sem srečal tri popotne mla-deniče. S temi sem dospel v svoj rojstni kraj.

— Dokaj si moral pretrpeti v mladosti svoji, ubogi Ciril, — pravi Bajo smeje se.

— Da, ko bi bilo le v tem vse pri kraju, — odgovori Ciril te-nadaluje.

— Prišedši domov, izvedel sem žalostno novico, da je oče umrl, odkar mene ni bilo doma.

Poleg tega me je pa to najbolj bolelo, da se ni našlo nič pisane-ga o njegovem rodu, ki je zbog toga moral ostati dvomljiv.

Neki pameten mož, ki je užil v spoštovanje cele vasi, sveto-val mi je, naj krenem najbližnj pot, da kaj gotovega izvem o tem, in naj si rojstni list očeta svojega dobim iz nebes.

Sel sem ven iz vasi ter preudar-jal, kako bi pač to učinil. Z neiz-rečnim veseljem ugledam v bliž-njem močvirju trs, ki je segal prav gori do neba.

Po tem urno plezam kvišku. Ko sem bil vse opravil brez zapreke in kolikor mogoče hitro in sem bil izvedel, kar je trebalo, hotel sem iti doli. A kako ostrimim, videč, da je koza pojedla trs. Zdaj si nisem znal pomagati, malo da ni-sem obupal.

Kar najdem po naključju v že-pu nekaj futov lanu. Iz tega ta-kaj izpredem nit, katero spustim na zemljo, da bi videl, če je je dovolj, a pokazalo se je, da je bila prekratka. Zopet nova za-drega, a kmalu me je iz nje rešila moja prebrisanaost. En del

zgorjega konca niti sem namreč razrezal v več kosov ter ji prit-dil na spodnji konec, da bi nit podaljšal. Nato sem jo privezal k tramu nebeških vrat, ter se spu-stil na zemljo. Ko sem prišel na konec niti, pa sem strahoma opa-zil, da visim še celih deset sež-njev nad zemljo, in sicer nad moč-virjem.

Moj pogin je bil neizogiben, zato si smrtnih težav nisem ho-tel daljšati. Spustil sem nit ter — pogreznil se v močvirje. Ko sem tičal v njem, prišlo mi je na mi-sel, da bi se utegnil še rešiti. Ka-kor sem mislil, tako sem storil. Hitel sem, kakor hitro sem mo-gel, domov po lopato ter se izko-pal iz blata, predno sem se popo-lnoma zadušil. Vesel srečne rešitve sem hitel zdaj proti svojemu roj-stnemu kraju. Na polju sem nale-tel na več znancev, ki so ravno kosili. Vprašam jih, kako se imajo, in odgovore, da jim gre do-bro. Pritoževali so se pa čez te-zavno delo in čez neznošno vroči-no.

— Lahko si mislite, kako sitno nam mora biti delo, — dejal mi je star kosec, obrisal si pot s če-la ter z nova brusil koso; — še toliko nimamo časa, da bi šli po vodo v bližnjo reko ter si ugasi-li žejo.

— To vam pa jaz lahko storim, — odgovorim jaz, vzamem pre-stre-ni vrč ter grem k reki.

Tja prišedši pa vidim, da je trdno zamrzena, in ker nisem ničesar videl, s čimer bi prebil led, odtrgal sem si hitro glavo s tele-sa, napravil luknjo v ledeno skor-jo, natočil vrč, ter nato hitel k žejnim kosem.

Ko sem bil že blizu njih, začu-jem naenkrat glasan smeh. Ra-doveden, kaj je temu vzrok, po-gledam okrog sebe ter opazim dve mladi žanjici, ki sta se kroho-tali.

Vprašam jih strme, zakaj se vendar tako smejeta? Zdaj pa vnovič pričeta, in sicer na vse grlo, in še le čez nekaj minut sta me mogli vprašati, kje sem ven-lar pustil glavo. Še le zdaj opa-zim, da sem jo pustil na bregu pri reki. Letim torej naravnost nazaj ter pridem ravno o pravem času, da jo iztrgam požrešnim zo-bem lisice, ki se je bila že spravi-la čez njo. Nato prinesem kos-cem zahtevano vodo ter se odpra-vim domov. Ko sem bil že blizu očetove hiše, se naenkrat stemni, grom je bobnel in bliski so švi-gali po nebu. Stopil sem ravno na prag očetove hiše, kar privrši skozi zrak velika svetla krogla.

Padla je tik mene na tla ter se razpočila s silnim pokom.

Ko se je bil razkladil iskrti dež, ki ga je povzročil pok te čud-ne prikazni, sem opazil tri knjižice, ležeče na mestu, kjer je kro-gla počila. Knjige pobereh ter v eni najdem, le misli si...

— No, — vpraša Bajo, — kaj pa si našel?

— V vsaki knjižici sem našel zapisano, da je tvoj oče pri mo-jem očetu dvajset let za hlapca služil.

— Laž se, — zakriči Bajo us-rsjen, — moj oče je bil bogat tr-govec, tvoj pa dinar, ki je...

— To vem dobro, — smeje se odvrne Ciril, — a to tudi vem, da sem dobil stavo.

— Kaj? — vpije Bajo ves osu-pel. — No, seveda, — nadaljuje oni s smehom, — ali nisi ravno-kar sam priznal, da sem te nala-gal?

— Ni vraga! — kriči Bajo, — torej si me spjel na led?

— Da, če dovoliš, — odvrne Ci-ril, — in sicer s tvojim lastnim orožjem. Ti li nisem poprej prav-il, da je najboljše v pest sme-jati se.

Zdaj se udari Bajo vse togoten na čelo, vzpodbujan od Cirilovega smeha, se jezi ter kolne svojo neprevideznost in Cirilovo zvijač-nost.

Polagoma pa se mu poleže je-za, in nazadnje je moral celo med jezo in smehom nasprotniku svo-jemu priznati zmago.

Med tem se je bilo že tudi zda-nilo. Prodajalec sta si razdelila od roparjev popuščeni denar ter se vrnila v vas, kje je bil semenj. Novi mojsterski lažnik je dal krč-marju petindvajseti krajcar; — Bajo pa je odkrito priznal, da ne zasluži on, temveč Ciril, da ga od-slej zovejo mojsterskega lažnika.

Nagrada za uničenje nemških letal.

"Matin" poroča: Muničpalni svet Pariza je sklenil izplačati vsa-kemu francoskemu letalcu, kate-remu se posreči spraviti kako nem-ško letalo v Parizu ali v bližnji o-kolici na tla, nagrado 5000 fran-kov.

Vražje lepko, a Božje krepko.

Živel je v starem času dober go-spodar. Vsega je imel obilo, tudi mnogo hlapcev je služilo pri njem. Hlapci so se bahali s svojim gos-podom. Govorili so:

"Ni pod nebom boljšega gospo-da nego je naš. On nas i hrani, i dobro odeva, i daje dela po moči, nikoar ne žali z besedo, tudi niko-mur ne prizadeva zla, ne tako ka-kor mučijo drugi gospodarji svo-je hlapce bolj nego živino — i za prestopki i brez prestopka kaznu-jejo in ne reko dobre besede. Naš nam želi dobro in dela dobro in dobro nam govori; nam ni treba boljšega življenja."

Tako so se hvalili hlapci s svo-jim gospodom. In glej, zoprnó se je zdelo vragu, da žive sužnji s svojim gospodarjem dobro in vlnu-bezni. Polastil se je satan Aleba, enega sužnjev tega gospoda. Po-lastil se ga je, velel mu je zmotiti druge sužnje. In ko so odpočivali vsi sužnji in hvalili svojega gos-podarja, vzdignil je Aleb svoj glas in rekel:

"Zaman se hvalite, bratej, z do-broto našega gospodarja. Začni dvoriti vragu, in vrag ti postane dober. Mi služimo svojemu gos-podu dobro, v vsem smo mu pokor-ni. Da si le izmisli kaj, mi to tudi delamo, misli njegove ugrabimo. Kako bi ne bil z nami dober? Ali nehaite se mu pokoravati, napra-vite mu zlo in on vam poplača zlo za zlo, kakor vsi drugi, še hušje nego najhujši gospodarji."

Začeli so se drugi sužnji prepi-rati z Abelom. Prepričali so se in naredili stavo. Stavil je Aleb, da razsrdi dobrega gospodarja.

Stavil je pod tem pogojem, da zgubi svojo praznično obleko, če ga ne razsrdi; obetal mu je vsako-dati svojo praznično obleko, in razven tega so obetali, varovati ga pred gospodom, ako ga uklene v lezele; — ali da ga izpusti, če ga posadi v temnico.

Napravili so stavo, in na drugo jutro je obljubil Aleb, da razsrdi gospodarja.

Aleb je služil pri gospodarju za ovčarja, gonil je plemenske drage kostrune na pašo.

In glej, ko je drugo jutro prišel dobi gospodar z gosti v ovč-jak in jim začel kazati svoje ljub-ljene kostrune, je pomignil vragov delavce tovarišem: "Glejte, sedaj razsrdim gospodarja." Zbrali so se vsi sužnji, gledali skozi vrata in čez ogrado, vrag je pa zlezel na drevo in gledal odtod na dvor, ka-ko mu bo služil njegov delavec.

Gospodar je stopal po dvoru, po-kazal gostom ovece in jagnjeta in jim je hotel pokazati najboljšega svojega ovna. "Dobri so, — pravi — tudi drugi kostruni, ali ta je tak, da ni nobena cena dosti za te-ga rogataca; ljubši mi je nego pun-čica v očeh." Pred ljudmi zbeže po dvoru ovece in ovni na vse strani, in gostje ne morejo videti druge-ga ovna. Komaj se je ustavil ta o-ven, ko splaš vragov delavce ka-kor nalašče ovece, in zopet se vse zmešajo. Gostje ne morejo spozna-ti, kateri je toliko cenjeni oven. To je bilo neljubo gospodarju, in pra-vi:

"Aleb, mili drug, potrdi se in vjemi najboljšega ovna z zavitim-rogov in obdrži ga." Komaj je to izgovoril gospodar, se je zagnal Aleb kakor lev v sredo kostrunov in zagrabil cenjenega kostruna za volno in v istem hipu prijel z eno-roko zadnjo levo nogo, privzdignil jo in jo zlomil prav pred očmi gospodarjevimi, in zahrstela je ka-kor zlomljena trska. Zlomil je Aleb dragemu ovnu nogo pod kole-nom.

Zabeketal je oven in padel na prednji koleno. Aleb ga je prijel za desno nogo, leva pa je obvisela kakor odlomljena veja. Zaječali so gostje in vsi sužnji, in zveselil se je vrag, ko je videl, kako umno je izvršil Aleb svoje delo.

Gospodarjevo oko se je zmračilo bolj nego noč, namrdnil se je, po-vesil glavo in ni rekel besede. Moč-čali so tudi gostje in sužnji...

Čakali so, kaj bo. Nekaj časa je molčal gospodar, potem se je stre-sel, kakor bi hotel odložiti, kar ho-če, in vzdignil glavo in obrnil svo-je oči proti Alebu. Pogledal je Ale-ba, nasmešnil se in rekel:

"O, Aleb, Aleb! Tvoj gospodar je velel tebi mene razsrditi, toda jaz razsrdim tvojega gospodarja. Ti si se bal, da te kaznim, in ti si hotel biti prost, Aleb; torej zna-j, da te ne bom kaznoval, in ako bi hotel biti prost, glej pri svojih go-stih te spustim na svobodo."

Pojdi na vse štiri strani in vze-mi svojo praznično obleko." In

šel je dobi gospod s svojimi go-sti domov.

Vrag pa je zaškripal z zobmi, zvalil se drevesa in se povalil sko-zi zemljo.

Italijanska armada.

Zveza italijanskih ladjecev je do-ločila 65.000 lir nagrade mostvu-tiste torpedovke ali tistega pod-morskega čolna, ki prvo izvrši ka-ko uspešno akcijo.

Šola za fronto.

Kakor posnamemo iz "Korr. des deutschen Lehrervereines" so u-stanovili za črnovojne v Belgiji posebne podučne tečaje. Vsaka kompanija ima svoj šolski odbor in ta določa, kaj se ima podučeva-ti. V nekem bataljonu, kjer so skoro sami kmetje, se podučuje: knjigovodstvo, domačo zgodovino in vojno geografijo, politično in nacionalno ekonomijo. Podučuje-jo 3 učitelji in en pravnik.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—60	Na jutrovem	—35
Evangeljska zakladnica	—50	Na krivih potih	—30
Gospod usliši moje molitev	—40	Na različnih potih	—20
z posebno velikimi črkami	\$1.00	Narodne pripovedi, 1, 2, in 3. zvezek po	—20
Ključ nebeških vrat	—50	Naseljenec	—20
Jezus in Marija	—40	Na valovih južnega morja	—15
Marija Varhinja	—60	Nezgodna na Palavanu	—20
Marija Kraljica	—60	Nikolaj Zrinski	—20
Skrbi za dušo	—60	O jetiki	—15
Vrtec nebeški	—40	Odkritje Amerike, vez.	—80

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tol-mač, vezan	—50	Prst božji	—20
Angleško-slovenski in slo-vensko-angleški slovar	—40	Randevonz	—25
Berilo prvo, vezano	—30	Revolucija na Portugalskem	—20
Berilo drugo, vezano	—40	Senila	—15
Berilo tretje, vezano	—40	Simon Gregorčiča poezije	—45
Cerkvena zgodovina	—70	Stanley v Afriki	—20
Dobra kuharica, vezano	\$3.00	Sherlock Holmes,	—20
Domači živinozdravnik	—50	3, 4, 5. in 6. zvezek po	—80
Evangelij	—50	Srečolovec	—20
Fizika 1. in 2. del	—45	Strah na Sokolskem gradu,	—20
Hitri računar, vezano	—40	100 zvezkov	\$5.00
Katekizem vez. veliki	—40	Strelec	—20
Katekizem vez. mali	—15	Sanjska knjiga, velika	—30
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del vezano	\$1.20	Štiri povesti	—25
Občna zgodovina	\$4.00	Tegethof	—25
Pesmarica, nagrobnice	\$1.00	Vojan na Balkanu, 13 zvez.	\$1.85
Poljedelstvo	—50	Zlate jagode, vez.	—30
Popolni nauk o čebelar-stvu, vezan	\$1.00	Zivljenjepis Simon Gregor-čiča	—50
Postrežba bolnikom	—20	Zivljenja trnjeva pot	—50
Sadjeja v pogovorih	—25	Za kruhom	—20
Schimpffov nemško-sloven-ski slovar	\$1.20	Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovraž-nike	—20
2. zv. Maron, krščanski deček	—25
3. zv. Praški judek	—20
4. zv. Arumugan, sin indij-skega kneza	—25
5. zv. Sultanovi sužnji	—25
6. zv. Tri indijanske pove-sti	—30
7. zv. Kraljičin nečak	—30
8. zv. Zvesti sin	—30
9. zv. Rdeča in bela vrt-nica	—30
10. zv. Boj in zmaga	—30
11. zv. Prišega huronskega glavarja	—30
12. zv. Angelj sužnjev	—30
13. zv. Zlatokopi	—30
14. zv. Preganjanje indijan-skih misionarjev	—30
15. zv. Mlada mornarja	—30

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—20
Belgrajski biser	—20
Benška vedeževalka	—20
Bitka pri Visu	—30
Bodi svoje sreče kovač	—30
Boj s prirodo	—15
Božični darovi	—15
Burska vojaka	—25
Cerkvica na skali	—15
Cesar Jožef II.	—20
Ciganova osveta	—20
Ciganska sirota, 93 zvezkov	\$5.00
Cvetke	—20
Don Kičot	—20
Dobrota in hvalečnost	—60
Fabiola	—35
George Stephenson, oče že-leznice	—20
Grizelda	—10

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

VOJAŠKE VESTI.

Imenovanja v armadi. Za stotnika je imenovan nadporočnik Fr. Jazbec 2. bos. hereceg. pešpolka, za nadporočnika sta imenovana rezervna poročnika dr. Josip Sajovic 2. bos. hereceg. pešpolka in dr. Ivan Karlin 87. pešpolka; za poročnike v rezervi so imenovani praporščaki, oziroma kadetije: Josip Dolinar 17. pešpolka, Roman Ravnihar 27. pešpolka, Avgust Sedej 47. pešpolka, Lovro Žun 2. bos. hereceg. pešpolka, Rudolf Potočnik 47. pešpolka, H. Knapič 7. pešpolka, Karol Regorščak 17. pešpolka, Rudolf Reja 22. pešpolka, V. Mešiček 11. pešpolka, Rudolf Černik 7. pešpolka, Ludovik Juvancić 27. pešpolka, Josip Majaron 27. pešpolka, Albin Pleško 27. pešpolka, Fran Izatič 7. pešpolka, Stanislav Tomine 77. pešpolka, Viktor Rode, Henrik Poltnik, Friderik Burja, Anton Bernik in Milo Naglič 27. pešpolka, Alfonz Zupane 10. havbičnega polka. — Prejšnja šarža višjega zdravnika v evidenci je zopet podeljena dr. Karolu Ispavici v zaslugi rezervni bolnišnici v Mariboru.

KRANJSKO.

Vojski umrli. V ljubljanskih bolnišnicah so umrli sledeči vojski: Karol Steinhorn, pešec 80. pešpolka. — Josip Hajda, pešec 29. honvedskega polka. — Henrik Marashek, pešec 52. polka. — Gruga Čora, pešec 61. polka. — Rudolf Pfeiffer, akcesist 8. topničarskega polka. — Tomo Bartulović, pešec 1. bos. hereceg. polka. — Janos Elek, pešec 3. honvedskega polka. — Andrej Winkler, honved 11. maršbataljona. — Josip Buršič, topničar težke havbične divizije št. 2. — Henrik Gundlach, pešec 93. polka. — Fr. Gola, pešec 1. polka. — Vincenc Marecologo, poročnik italijanskega pešpolka št. 14. Stefan Delač, pešec 96. polka. Josip Bodi, pešec 29. polka. — Luigi Zucchini, pešec 1. bos. hereceg. polka št. 27. — Pavlo Lubina, pešec 37. polka. — Julij Ujvari, pešec 76. polka. — Josip Kalina, pešec 81. polka. — Fr. Pire, poddesetnik 17. pešpolka. — Vincenc König, pešec 48. polka. — Josip Sugar, pešec 70. polka. — Rudolf Strohschneider, pešec 42. polka. — Lajoš Beni, pešec 76. polka. — Hubert Koberwitz, pešec 1. polka. — Maks Fleck, kadet 26. domobranskega pešpolka. — Alojzij Bruckner, pešec 93. polka. — Emerik Hilcocky, pešec 60. polka. — Svetozar Pavčević, pešec 1. bos. hereceg. polka. — Michael Markus, pešec 96. polka. — Mijo Čavlovič, pešec 96. polka. — Fran Horak, deseterik 72. polka. — Pavel Malint, pešec 101. polka. — Gyula Magyar, pešec 1. honvedskega polka. — Andrej Ivan Pošič, deseterik topničarskega polka št. 1. — Friderik Babel, pešec 42. polka. — Artur Prill, deseterik 70. pešpolka. — Karol Dosa, pešec 2. 60. bataljona. — Rok Santoro, pešec 72. luškega pešpolka. — Fr. Embacher, patroljni vodja deželnostranskega polka št. 1. — Stefan Lukač, pešec. — Ludovik Kfolek, poddesetnik. — Fran Prhal, pešec. — Josip Rieck, pešec. — Stefan Kocijan, pešec. — Lajoš Nagy, pešec. — Tomaz Potočnik, poddesetnik črnovojnškega etapnega bataljona. — Gabor Hadnagy, pešec. — Jurij Papp, honved. — Josip Molnar, pešec.

V italijanskem ujetništvu se nahaja po poročilih z bojišča dosegljivih vojakov rezervni nadporočnik Stanko Lavrenčič, sin postojnskega župana Lavrenčiča. Ujet je bil 25. julija popoldne.

V ruskem ujetništvu. Anton Zima se je oglasil svojem, ki biva v Dovjem šte. 28 na Gorenjskem, da se nahaja v vojnem ujetništvu v daljni ruski deželi.

V srbskem ujetništvu. J. Balon piše prijatelju v Ljubljani iz Niševa blizu Niša: ...Zdrav sem in niš slabo se mi ne godi. Sem bil v Skoplju bolan. Zdaj pa sem zopet zdrav in delam blizu Niša, gradimo železnico. Privadil sem se tukaj že tako, da še ne mislim dom. V Niševacu, dne 18. junija 1915.

Sedem bratov v vojni. V rezervni bolnišnici v Kranju leži 17 let stari bosanski prostovoljec, ki je bil v ozemlju Krna težko ranjen. Oglasil se je za vojno, ko so bili njegovi šesti starejši bratje že vsi pri vojakih. Pet izmed bratov je padlo, dva sta težko ranjena.

Mati desetih sinov-vojakov. Sl. Narod piše: Podpolkovnik F. K. je merodajne kroge in dunajske časnike opozoril na našo beležko o kmatici A. Drole iz Spitaliča, ki je mati desetih vojakov. Vsi dunajski dnevniki so ponatiskali dotično beležko, in vsled posredovanja podpolkovnika je počela "N. Fr. Presse" nabirati darove za A. Drole pod posebnim razporedom. V drugem izkazu najdemo med darovatelji grofa Rudolfa Coroninija iz Gorice, ki se nahaja pri svojem sorodniku grofu Oskarju Christalniku v Svinec na Koroskem. "Neue Freie Presse" je dolejš nabrala 160 kron.

Umrli so v Ljubljani: Daniel Sušnik, sin železniškega sluga, 8 mesecev. — Majda Turk, hči trgovskega sodravnika, 6 let. — Iv. Fajdiga, posestnikov sin, 3 leta. — Josip Carman, bivši delavec-hirale, 73 let. — Cecilija Pohleven, žena užitinskega paznika, 28 let. — Ivan Zorzin, kmet-begunec, 86 let. — Josip Živice, pečarski delavec, 65 let. — Jernej Marušič, kajzar v Opatjem selu št. 92, 50 let.

Pogreb arheologinje. Dne 28. julija se je vršil pogreb na Dunaju umrle arheologinje fil. dr. Ane Schiffer. Pogreba so se udeležili med drugimi: za umetniško-zgodovinski institut graše univerze profesor dr. Egger, za deželni muzej kranjski, kjer je ranjka v zadnjem času kot arheologinja delovala, dr. Mal, za deželni odbor kranjski soproga deželnega glavarja kranjskega gospa dr. Šušteršičeva, kakor tudi uradni deželnega finančnega ravnotejstva. Ranjka izvira iz švabske rodbe, ki se je za časa brizinskih škofov naselila na Kranjskem. Njen oče je prvi vpeljal na Kranjskem izdelovanje barv.

Ponesrečena jahalka. V Bizoviku je zlezla 21 let stara Ivana Erbežnik na konja in hotela je s polja domov jezdit. Medpotoma pa se je konj splašil, vrgel jahalko na tla ter jo sunil s kopitom v trebuh.

Nevihita in strela. Dne 25. julija po 3. uri zjutraj je razsajala v Črnomlju nevihta. Strela je udarila v kozolec posestnika Antona Stariha, ki stoji blizu kolodvora. Kozolec s senom in ovsem vred je zgorel. Škoda znaša 1000 kron.

Nova cesta od gorenjskega kolodvora do Celovske ceste tik pivovarne Union bo kmalu zgrajena in bo skoraj najlepša v Spodnji Šiški. Ko dobi klopi in razsvetljavo, bo gotovo promet velik. Cesto gradijo ruski ujetniki pod nadzorstvom vojaštva. Železi je tudi, da jo zasade.

STAJERSKO.

Dva duhovnika umrli. Dne 21. julija je umrl na legarju Anton Ribar, župnik v Planini. Bil je zelo blag mož, vesele naravi in se na stara leta izborn pevec. — Dne 25. julija je po dolgotrajni bolezni umrl dr. Fran Feuš, profesor mariborskega bogoslovja.

KOROŠKO.

Žrtve vojne. St. Rupert pri Velikoven. V naši "Narodni šoli", katere velika telovadnica zdaj za časa vojne služi kot vojaška rezervna bolnišnica, je dne 15. julija preminul vojak Josip Stare, najstarejši sin ugledne kmečke hiše iz Mokriji pri Dobrlivasi, katera je poslala štiri sinove v sedanjost strašno vojno. Od teh je bil sin Valter po šrapnelu hudo ranjen na nogi in še zdaj ni okreval. Drugi sin Blaž je umrl vsled po krogli dobljenih nevarnih ran na glavi v bolnišnici v Košicah na Slovaškem. Najmlajši sin Jurij je zdaj komaj okreval od hude bolezni; vnela so se mu namreč pljučna ravno, ko bi imel iti na fronto. Pokojni Jožef je bil od začetka v vojni, obolet je

pa vsled hudih naporov in prišel v tukajšnje našo šolsko rezervno bolnišnico. Pred Veliko nočjo je zopet odšel na severno bojišče, ali naporni marši v zmagovitih mesecih maju in juniju so ga spravili zopet na bolniško posteljo. Vnela se mu je velika žila na nogi in bolezen je postala smrtonovarna. Rajni Jožef je iskreno želel, da bi bil prepeljan v domovino. Ta želja se mu je izpolnila. Njegov brat Ivan Stare, župnik v Slov. Plajberku, ga je 14. julija prepeljal iz Jihlave na Moravskem semkaj v našo šolo, kjer je Jožef že drugi dan nato vsled prhude bolezni umrl. Tukaj smo mu skazali vso zaslužno čast. Mr. tvaškega spreveda skozi Velikovec se je udeležil vodja tukajšnje okrajnega glavarstva dvorni svetnik pl. Mayrhofer z okrajnim komisarjem Kackom, poveljstvo tukajšnjih prostovoljnih strelcev, odbornice Rdečega križa, velikovška požarna bramba, vse vojski obeh tukajšnjih rezervnih bolnišnic, pridružila sta se jim celo dva ruska vojna ujetnika, šolske sestice in mnogo drugih gostov.

PRIMORSKO.

V ruskem ujetništvu. Iv. Bevk piše posestniku Antonu Slabetu v Otaletu pri Cerknem: Dam ti na znanje, da sem živ in zdrav v Aziji v vojnem ujetništvu in težko čakam, kdaj bo konec vojne. Pozdravi! V Taškentu, 27. junija. — Iz ruskega ujetništva se je oglasil Alojzij Furlan, o katerem ni bilo dolgo časa nobenega glasu, tako da je bila njegova žena v Svetem pri Komnu že vsa žalostna in potrta. Zdaj je pa njegova žena Viktorija vesela in vsa srečna, saj je prejela od svojega moža toli darov, ki ji poročilo, da je še med živimi. — Pavel Zuban se je po večmesečnem molku zglasil svoji ženi, ki biva v Barkovljah št. 443 pri Trstu, in ji piše iz ujetništva v Taškentu, kjer je z njim več Slovencev-ujetnikov. — Ant. Božič se je zglasil svoji ženi Ivani, ki biva v Kuku pri Matuljih, iz Taškenta v vroči turkeštanski deželi v južnozpadni Sibiriji. Tolaži jo, da je še med živimi in zdrav ter da se bosta še videla, če mu bo sreča mila.

V srbskem ujetništvu. Kristjan Hrobat piše iz Paračina sredi srbske dežele svoji ženi Vekoslavi v Dobravljah št. 95, pošta Sv. Križ. Cesto in pošilja srčne pozdrave. **Stotnik s cigareto v ustih.** Iz bojev za Podgoro poroča "Nuovo Giornale" v Lugano to-le: Boj 18. julija je trajal do poznega večera. Neki stotniki se je končno posrečilo, utrditi se prav blizu sovražnega okopa in tudi zakopali so se. Prosilo se je za premirje, da poberejo ranjence. To se je dovolilo. Nekega italijanskega polkovnega zdravnika je pri tej priliki avstrijski poveljnik sprejel viteško in ga pogostil s šampanjcem. Častnik je hvalil pogum italijanskih čet in prosil zdravnika, naj pozdravi v njegovem imenu posebno onega stotnika, ki je s cigareto v ustih vodil svojo kompanijo štirikrat k naskoku in je vendar ostal nepokorovan.

Italijani ustrelili duhovnika. Iz Tržiča poroča "Giornale d'Italia", da je bil neki duhovnik v Tržiču ustreljen baje zavoljo volunštva.

"Italijanskega kralja" je ubila granata v Gorici, namreč ubogega čevljarja Martelene, ki pa je bil kljub svojem lepemu tržaškoslenskemu priimku Italijan, ali revež je bil majhen, malo grbast, tako je telesno neroden, kakor je italijanski kralj. Rekel mu je marsikdo, kadar ga je hotel pogledati: ti, Martelane, ti si podoben italijanskemu kralju, kar je ubogega Marteleneja jako jezilo. Martelane je sedaj mrtev, gorškega "italijanskega kralja" ni več.

Granata je odtrgala nogo uslužbenki v Culotovi trgovini v Gorici v bližini mestnega vrta. Granata je priletela v trgovino in zadela uslužbenko. Revica je trpela silne bolečine, ali kmalu je nastopila odročila smrt.

Mestni vrt v Gorici je prava krasota mesta. Tudi v vrt in čez vrt so letele granate, posekale vrhove večjih dreves in poškodevale nasproti stoječe hiše. Močno je poskodovana tudi Kosova hiša. V mestnem vrtu je treščila granata v mali ribnjak ob vhodu v vrt, razpršila vodo in razkropila lepe zlate ribice, ki so krasile ribnjak.

Na Travniku je granata poškodevala vodnjak.

Italijansko zvezdo je vrgel od sebe neki italijanski ujetnik v Gorici, ko so ga peljali med drugimi ujetniki v rezervno bolnišnico v centralnem semenišču. Polno ljudi je gledalo italijanske voja-

ke, kar strga ta vojak zvezdo z ovratnika (italijanski vojaki imajo namreč na ovratniku petero-oglatno zvezdo) in jo vrže proč. Slučajno je priletela v roke vajencu Zajčevu (Seitz) tiskarne v Semeniški ulici. Fant je seveda z veseljem shranil ta izmeček italijanskega vojaka in ga v trajnem spomin. Ljudje pa so ravnanje italijanskega vojaka komentirali tako, da je sit vojne, da ni žel z veseljem na vojno, in ker je k sreči tako kmalu prišel v ujetništvo, naj vrag vzame še tisto petero-oglatno italijansko zvezdo!

Umrli je v Trstu Marica Visnjan, soproga poštnega kontrolorja, vnetja, požrtvovalna in delavna "Kolašica" od prvega začetka društva, zanimajoča se za vsak uspeh in napredek tržaških Slovencev.

List "Novi čas" v Gorici je prenehal izhajati.

Dan 24. avgusta v Trstu je dan selitve. Letos ljudje po večini ne plačujejo stanarine, ker ni dohodkov, kako naj se torej plača stanovanje! Sedaj razmotrivajo vprašanje, kaj storiti. V "Lavoratore" se živahno razpravlja o tem in prihaja do zaključka, da letos ne se seliti; kdor more plačati stanovanje, je dolžan to storiti na vsak način in ne sme zlorabljati sedanjega položaja, kdor pa ne more plačati, tega gospodar ne sme vreči na cesto. Snuje se poseben odbor, v katerem bodo zastopani tudi lastniki hiš in najemniki stanovanj in ta odbor bo reševal vsa vprašanja, tičeča se selitve.

"Café Seccession", dobro znana kavarna v ulici Barbaccani v Pulju, se je prekrstila v kavarno "Tegethoff". Lastnik kavarne je Paskojevič.

Poslanec profesor Vjekoslav Spinič, ki se radi vojnih nepravil ne more vrniti v svoje stalno istrsko bivališče, se je nastanil provizorno v Zagrebu.

DALMACIJA.

Italijanski podaniki, ki se nahajajo v starosti nad vojaško obveznostjo, morajo zapustiti Dalmacijo po ukazu politične oblasti. Istotako žene in otroci, ki so italijanski podaniki. Posljejo jih v Italijo preko Švice.

Glede golobov v Dalmaciji je izdala tamkajšnja politična oblast naredbo, po kateri je v zadnjem okraju prepovedano imeti golobe v zaprtih prostorih ali na tajnih mestih, ali prenašati jih z enega kraja na drugega, ali zadržati golobe, ki pridejo odkod se ne ve in se ne ve za lastnika. — Kdor se pregreši proti tej naredbi, bo kaznovan z globo 200 kron ali z zaporom 14 dni.

HEVATSKO.

50letnica Jelačičevega spomenika v Zagrebu. Koncem julija je poteklo 50 let, odkar so položili v Zagrebu temeljni kamen za spomenik hrvatskega ponosa, Jelačičev spomenik.

Afera à la Eulenberg na Dunaju. Na Dunaju se je vršila razprava proti 30letnemu kazenskem zagovorniku dr. Valterju Heinkeju. Obdolžen je bil, da je v svojem luksurizno opremljenem stanovanju na Operningu št. 7 zlorabljal številne mlade dečke iz najboljših rodbin v starosti 17 do 20 let. Heinkeja je izsledila policija in je vse priznal. Mnogo teh mladeničev ni prišlo k razpravi, ker so pri vojakih. Dr. Heinke je bil obsojen na eno leto težke ječe.

Parnik "Baltic" v Liverpoolu.

Parnik "Baltic" White Star vrte je dospel večerj popoldne v Liverpool kot se glasi v poročilu, katero je objavil newyorški urad te družbe "Baltic" je odplul iz New Yorka dne 15. avgusta s 16.000 tonami tovora, ki je obstajal povečini iz vojne municije ter težkih avtomobilov.

Nemška sufragetka umrla.

Berlin, Nemčija, 27. avgusta. Tukaj je umrla danes gospa Burky, ki je bila ena najbolj znanih nemških sufragetek. Bolehala je že več mesecev.

Potop angleškega parnika.

London, Anglija, 27. avgusta. Neki nemški podmorski čoln je potopil angleški parnik "Palmgrove". Posadka se je rešila.

DELO DOBI.

Išče se Slovenka za pomagati v kuhinji. Plača po dogovoru. Pisma pošljite na:

John Bartol, P. O. Box 88, Chatham, Mich. (30-8—1-9)

HIŠA NA PRODAJ.

Hiša v dobrem stanju s štirimi sobami, čista klet, na dvorišču poletna kuhinja s primernim vrtno ob priznani cesti je na prodaj. Več se poizve pri:

Anton Terglav, 1525 Spruce St., Pueblo, Colo. (30-8—1-9)

IŠČE SE PEVOVODJA.

za pevsko društvo "Ljubljanski vrh". Vsled onemoglosti in boleznih sedanjega pevovodje se išče novega moža, ki bi prevzel vodstvo tega krepkega pevskega društva. Vsa vprašanja in ponudbe je poslati na sedanjega pevovodjo:

Michael Klopčič, 528 Davison Ave., R. F. D. 1, (30-8, 1&4-9) Detroit, Mich.

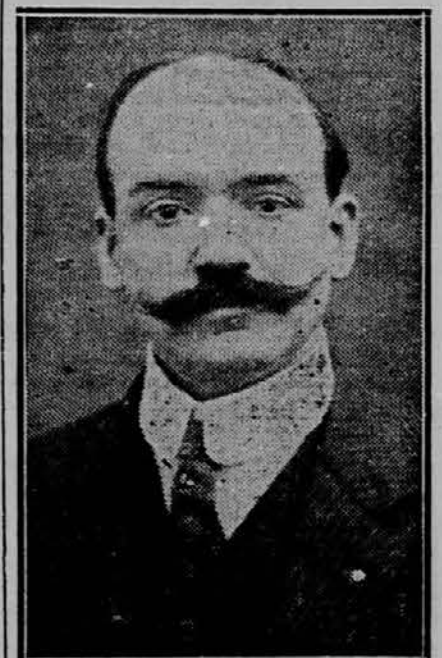
Kje je moja sestra ANA RAPEL, rojena Medved? Doma je iz Ostružnega brda pri St. Petru na Notranjskem. Nahaja se nekje v Coloradu. Prosim cenjene rojake, če je komu znan nje naslov, da ga mi javi, ali naj se sama oglasi bratu: Joseph Medved, 1301 E. 54th St., Cleveland, O. (28-31—8)

Išče se FRANK PAVLIČ, podomače Merčenko z Vica pri Ljubljani. Nahajati se mora nekje v državi Illinois, najbrže na farmi. Zanj bi rada izvedela sestrična Pepeca Oblak, omožena Mihelj, 15019 Hale Ave., Collingwood, Cleveland, Ohio. (27-30—8)

Kje so moji trije bratrance VID, KAROL in JANEZ JANIČIČ? Doma so iz Kojškega na Primorskem. Če kdo izmed rojakov ve za njih naslov, naj ga mi javi, ali naj se sami oglasi. — Peter Marinič, 843 Wilow Way, Braddock, Pa. (27-30—8)

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniai sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. JOE ADAMICH

naš zastopnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" ter izdajati pravoveljavna potrdila.

Upravništvo Glas Naroda.

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelje in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13.000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovno unijo.

Mr. ZVONKO JAKŠEK, ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa., in okolici.

Upravništvo "Glas Naroda".

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo "Glas Naroda".

SLEPARJI NA DELU.

Zloglasna italijanska kompanija, ki je pred par leti osleparila Hrvate in Slovence za \$750.000, je zopet na delu. Po slovenskih naselbinah je začela razpošiljati cirkularje, v katerih vabi ljudi, da naj pošljejo 25 ali 50 centov, za kar bodo dobili razne darove, slike, molitvenike itd., povrhu tega pa še neki slovenski list.

Rojaki, ne sedite jim na limanice. Še vsakdo, kdor se je pečal z njimi, je bil osleparjen.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a delo trepčno in zanesljivo. V popravilu zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj in tem postu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku vzmam kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakor kdo zahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL,

1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Izvanredna ponudba za bolne.

To je zadnji mesec, ki nudimo — da hočemo natančno preiskati vaše telo, kemično analizirati urin ter mikroskopično preiskati kri in izmeček ter izvršiti \$10.00 vredno preiskavo z

X-ZARKI

VSE ZA \$2.00.

Nobenega uganjanja ali pomot glade vaše bolezni. X-Zarki zrejo naravnost skozi vaše telo. To je zlata prilika in vsem bolnikom se svetuje, naj se je poslužijo, tudi ako žive 200 milj od tu. Izplačalo se bo pri ti.

Pridite takoj. — Odlaslanje je nevarno. Dr. L. E. SIEGELSTEIN, 308 Permanent Bldg. 746 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

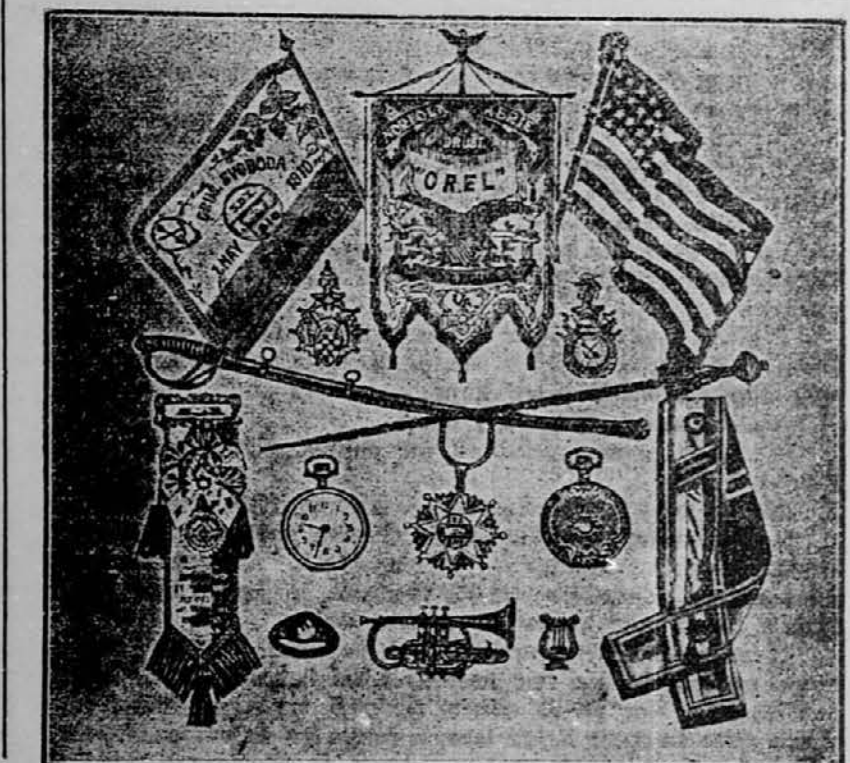
priporoča se vsem Slovenskim tamburistom zlorom, kakor tudi posameznikom, ki ljubijo tambure. V tej tovarni se izdelujejo tambure po najnovijem sistemu in najpopolnejših umetniških načrtih.

Okrašene so z biseri in vsakovrtnimi rožami. Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljših gramofonov ter finih slovenskih plošč t. d.

Veliki ilustrirani cenik s slikami pošljem vsakemu zastoj.

Ivan Benčić

4054 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, prapore, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, pravi prstan itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene sace ne vprašate. Upravičeno vas stane le 2c. pa si bodele prihranili dolarje. Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite pozaj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Manon Lescaut in Chevalier Desgrieux.

Spisal: ABBE PREVOST.

Za Glas Naroda prevel: G. P.

18

(Nadaljevanje)

Pomirila sem ga šele s pohvalo ter izdatnim darom v denarju. Obenem pa sem mu naročil, naj ne kaže niti najmanjšega nezaupanja do Manon ter opazuje tuja pri vsakem njegovem koraku.

Njegov strah je vzbudil v meni strašne dvome. Mogoče mi je iz strahu zamolčal del resnice. Nekaj časa premišljevanja pa me je spravilo ob vse pomisleke in obžaloval sem, da sem pokazal to znamenje slabosti. Ali sem mogel Manon očitati, če jo kdo drugi ljubí? Vse kaže, da ne ve ona ničesar o tej osvoboditvi. Kakšno življenje pa naj bi bilo to, če je moje srce tako hitro dostopno ljubosumnosti?

Prihodnjega dne sem zopet odšel v Pariz, z nobenim drugim namenom kot da malo z igro popravim svojo srečo. Hotel sem imeti nekaj denarja, da morem v prvem razburjenem znaku zapustiti Chailloot. Na večer nisem izvedel ničesar, kar bi motilo moj mir. — Tuje je bil zopet prišel v Bois de Boulogne, se približal mojemu zaupniku ter mi govoril o svoji ljubezni do Manon, a v izrazih, ki niso kazali nobene skrivde Manon. Konečno je skušal pridobiti mojega služabnika s sijajnimi obljubami. Potegnil je iz žepa pismo ter mu ponudil — seveda brezuspešno — par luidorjev, če bi hotel izročiti pismo svoji gospodari.

Potekla sta dva dneva brez vsakih posebnih dogodkov.

Tretji pa je bil viharnejši. Ko sem se precej pozno vrnil iz Pariza, sem izvedel, da se je Manon na izprehodu malo odstranila od svojih prijateljev ter pomignila tujcu, ki je sledil v nekoliko razdalji, naj pride k njej. Nato mu je izročila pismo, katero je on z velikanskim veseljem sprejel. To je bilo razvidno iz vročih poljubov, katere je pritiskal na pismo, dočim mi je Manon medtem že zopet ušla. Bila je celi dan izvanredno vesela.

Pri vsaki besedi, katero sem slišal, sem drhtel.

— Ali si tega gotov? — sem vprašal svojega služabnika, — in te tvoje oči ni so motile?

Pozval je nebo, naj bo priča istinitosti njegove izjave.

Ne vem, v kaj bi me bila zavedla moja srčna bol, da mi ni prišla nasproti Manon, ki se je bridko pritožila nad tem, da sem se tako pozno vrnil. Obsipala me je z nežnostmi, ne da bi čakala na moj odgovor. Kakor hitro pa sva bila sama, mi je britko očitala, da sem se navadil tako dolgo časa izostati od nje. Ker ji je moj molk dalj časa, je nadaljevala, da nisem že cele tri tedne preživel pri njej celega dne, — da tega ne more več prenašati, — da zahteva vsaj od časa do časa cel dan in da me hoče že jutri cel dan videti ob svoji strani.

— Pri tebi bom! Bodi brez skrbi! — sem ji odvrnil nekoliko rezko. Ona se nekaj malo brigala za mojo rezkost in polna neke prešernosti, ki se mi je zdela čudna, mi je na humorističen način naslikala, kako je preživela dotični dan.

— Čudna deklica! — sem si mislil. — Kaj imam pričakovati od te predigre? Mislim sem na najino prvo ločitev. Kljub temu sem pa bil prepričan, da so njene nežnosti istinite.

Težko sem se iznebil žalosti, ki se me je polotila tekom večere. Da je ona sama prišla na misel, naj ostanem prihodnji dan v Chailloot, mi je bilo zelo drago, ker sem stem pridobil čas za razmišljanje. Moja navzočnost me je napravila za ta dan varnim in če bi ničesar ne zapazil, sem nameraval preseliti se prihodnji dan v mesto in od tam na kraj, kjer bi mi ne prišel na pot noben italijanski knez. Vsprico vsega tega sem preživel mirnejšo noč, ki pa ni bila prosta bolesti, ker sem se moral neprestano tresti pred novo nezvestobo.

Ko sem se prebudil, mi je izjavila Manon, da ne smem zameriti svoje zunanosti, čeprav ne grem oni dan iz hiše. Rekla je, da mi bo sama uredila lase. Imel sem zelo lepe lase in ona mi jih je večkrat za šalo spravila v red. Ta dan pa je posvetila temu delu posebno pozornost. — Njej na ljubo sem moral sedeti pred njeno toaletno mizico ter privoliti v vse eksperimente, katere je počela z menoj. Tekom dela sem moral večkrat obrniti obraz proti njej. Ona se je pri tem oprla z rokama na moji rami ter mi zrla v oči s čudno vprašujočim pogledom.

S tem igračkanjem sva bila zaposlena do poldne. Vse je kazalo, da najde resnično veselje v tem počenjanju in njena veselost je bila videti tako naravna, da je bilo po mojih mislih nemogoče, da bi mislila na izdajstvo. Prepričan o vsem tem, sem ji hotel odpreti svoje srce ter se iznebiti bremena, ki me je skoro zadušilo. Vedno sem pa mislil, da bo ona prva začela ter sem triumfalno že vnaprej.

Šla sva nazaj v njen kabinet. Zopet je pričela ravnavati moje lase in jaz sem se podal v vse, da ji ugodim. Naenkrat pa se ji je sporočilo, da ji želi videti knez....

To ime me je spravilo v obup.

— Kdo? — sem vskliknil ter pahnil Manon v stran. — Kdo? Kakšen knez?

Ne da bi odgovorila meni, je mirno rekla služabniku:

— Naj vstopi. — Nato se je obrnila proti meni ter mi pričela strastno šepetati v uho: — Ti moj ljubi, katerega obožujem, daj mi trenutek popustljivosti! Le trenutek in jaz te bom še nežnejše ljubila ter ti bom hvaležna vse življenje.

Presenečenje in ogorčenje mi je vezalo jezik. Ponavljala je svoje prošnje in jaz sem zastojal iskal izrazov, da pokažem svoje zaničevanje. Ker pa je slišala škripati vrata predsobe, je prišla z eno roko za moje dolge lase, z drugo pa ogledalo. Napela je vse sile, da me potegne k vratom, katera je odprla s kolenom ter nudila tujcu, ki je stal sredi sobe, prizor, ki ga je gotovo nemalo presenetil. Videl sem pred seboj zelo elegantno oblečenega, a precej grdega mladega moža.

V svoji zadregi se je globoko priklonil. Manon pa mu ni pustila časa, da bi odprl usta. Pomolila mu je pod obraz ogledalo ter rekla:

— Poglejte tu noter, gospod, ogledajte se natančno in bodite pravični napram sebi. — Vi zahtevate mojo ljubezen, — tu pa stojijo mož, katerega ljubim jaz, kateremu sem prisegla, da ga bom večno ljubila. Dajte sami primerjati in če v resnici mislite, da bo te mogli odtujiti moje srce od njega, povejte, na kaj opirate to svoje upanje. Jaz, za svojo osebo vam izjavljam, da ima vsak las na tej glavi zame večjo vrednost kot vsi knezi Italije.

Tekom tega bedastega, na vsak način naštudiranega govora sem se zastojal skušal oprostiti. Položaj, v katerem se je nahajal ta odlični človek, je bil mučen celo zame in hotel sem se potegniti zanj. Njegov odgovor pa me je odvrnil od namena.

— Gospica, — je rekel s prisiljenim smehom. — V resnici sem odprl svoje oči ter vas najdem manj novico kot sem si domišljal. Nato se je odstranil, ne da bi se še enkrat ozrl vanjo. Bolj pritajeno pa je dostavil, da niso Francozinje dosti več vredne kot pa Italijanke. Pri tej priliki nisem našel nobenega poudarka, da bi mu vtepel v glavo boljše mnenje o nežnem spolu.

Manon je medtem izpustilo moje lase ter buknila v smeh. Ne morem zatajiti, da me je ta žrtev, katero sem mogel pripisovati le njeni ljubezni, globoko ganila. Kljub temu pa se mi je zdelo, da

je šla šala predaleč. Prišel sem ji očitati in ona mi je povedala, da jo je knez v Bois de Boulogne vedno zasledoval, da ji je potom kočijaža poslal pismo, v katerem je pojasnil svojo ljubezen, svoj stan, bogastvo, naslove ter ji obljuboval večno ljubezen in sijajno življenje. —

Ona mi je baje nameravala sporočiti o tem doživljanju. Pozneje pa je prišla na to misel ter pisala knezu, da jo lahko obišče na njenem domu. Mene pa da je pridržala isti dan doma, da lahko izvede svoj prizor.

Jaz nisem niti z besedico omenil, da se me je posvarilo z druge strani in v pijanosti svoje zmagovalne ljubezni sem vse odobril. Če razmišljam o svojem življenjskem teku, vidim takoj, da je pripravil Bog zame najhujše udarce za čas, ko smatram svojo srečo za kar najbolj utrujeno.

V ljubezni Manon in prijateljstvu gospoda pl. T. sem našel toliko sreče, da bi nikdar ne mislil, da čaka name toliko gorja. — Prišlo pa je tako gorje, da me je spravilo v položaj, v katerem ste me videli v Passy in pozneje v tako obžalovanja vredne položaje, da boste le z največjim trudom vrjeli mojemu resničnemu poročilu.

Nekoga dne, ko je gospod pl. T. večerjal pri nas, smo slišali, kako se je ustavil pred hišo neki voz. Radovednost nas je gnala, da smo vprašali, kdo da je prišel v tej precej pozni uri. Imenovalo se nam je mladega gospoda B. M., to je sina najinega smrtnega sovražnika, onega starega razbrzdane, ki je poslal Manon v bolnico, mene pa v Saint Lazare. Ob imenovanju tega imena mi je zvrzela kri v glavi.

(Nadaljuje se).

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

“Doli z orožjem!”

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga soto vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenshtet: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: “Doli z orožjem” je pravo ogledalo sedanje časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Stajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom “Doli z orožjem”. Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jihi spili ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli širjo križevet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite je pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

NAJBOLJŠA SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s so-
delovanjem več strokovnjakov, je
založila Slovenic Publishing Co., 82
Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. do-
bito v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSERNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

“GLAS NARODA” JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNAČILO.

Cenjenim naročnikom v Mon-
tani, Wyoming in Utah sporoča-
mo, da jih bo v kratkem obiskal
naš potovalni zastopnik.

Mr. OTO PEZDIE,

ki je pooblaščen pobirati naročni-
no in izdajati tozadevna potrdila.
Upravištvstvo “Glas Naroda”.

Prosti nasvet in infor- macije priseljencem.

“The Bureau of Industries and
Immigration” za državo New
York varuje in pomaga priseljen-
cem, ki se bili oseparski, osep-
ni ali s katerimi se je slabo raz-
valo.

Bresplačno se daje nasvete pri-
seljencem, kateri so bili osep-
parjeni od bankirjev, odvetnikov, tr-
govcev s zemljišč, prodajalcev
parobrodskih listkov, spremljeval-
cev, kažipotov in posestnikov go-
stila.

Daje se informacije v natural-
izacijah zadevah: kako postati
državljan, kjer se oglašiti na dr-
žavljanke listine.

Soročniki naj bi se sestali s pri-
seljenci na Ellis Islandu ali pri
Barge Office.

DEJAVNI DELAVNI
DEPARTMENT

(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES
AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New York: 90
East 29th St., odprti vsaki dan od
9. ure jutraj do 5. popoldneja in
v sredo sveder od 8. do 12. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj u-
spesno ma-
nilo za žen-
ske in moške
lase, kakor tu-
di za moške
brke in brado.
Ako se rabi to
mazilo, zra-
stajo v 6 te-
dnih kratki,
gosti in dolgi
lase, kakor
tudi močnim
krasne brke in
brado in ne-
odpadali in
ne osiveli. Revmatizem, kostih ali trganje v ro-
kah, nogah in križu v 3 dneh popolnoma odpravim.
rane, opekline, bube, ture, krasne in grinta, potne
noze, kurje oči, bradavice, ozeblina v par dneh
popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila hves
uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po
cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAKOČ,

1003 E. 54th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA
“GLAS NARODA”. NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR-
ŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-
skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 104 pri 184 palca velika
Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Val zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak
lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število pre-
bivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod
tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne
države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakah in natančen naslov
in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem
odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10)
HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se
ga predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več red-
nimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kaki na-
kih HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcah.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država,
koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedi-
njene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalma-
cije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15
centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih
držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije,
Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v
platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company!

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve
tudi sada, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potre-
bujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev soročnikom
in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$16.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.